

IRODALMI-KULTURÁLIS FOLYÓIRAT

IV. ÉVFOLYAM 3. SZÁM

2014. SZEPTEMBER

250 Ft

PETRIK ISTVÁN

ŐSZI VERS

Őszi levél.
Őszi madarak.
Száras avar
a kerti pad alatt.
Őszi alkony.
Őszi fellegek.
Valami színes
álmokat kergetek.
Őszi festmény.
Őszi árnyalat.
Eső mossa
a kopott házakat.
Őszi dallam.
Őszi hangszeren.
Indián nyár
ősi földemen.
Őszi sárgák,
ősi pasztellek.
Szomorú hárfán
pengetett hangnemek.
Őszi regény.
Őszi színdarab.
Megöszült ember.....
Látod önmagad???

KOVÁCS F. ISTVÁN

MIT ADHATNÉK?

Mit adhatnék, ha elfogy majd a szó,
Mi semmi mással nem pótolható.

Mit adhatnék, mi csak tőlem való,
Mely számodra még elfogadható.

Mit adhatnék, hogy megüzenhessem,
Mindig, ha fázom, kezéd keresem.

Mit adhatnék még néked, kedvesem,
Mi elmondhatná mindezt csendesen.

TEMESI ÉVA

KÍVÁNCISISÁG

Ha eljön az Idő, én csak várok:
hogymi lesz, amire rátalálok?
Túl a tudaton, a tudományon...
Semmi? Vagy a nagy emberi álmom?
Mikor feltűnik előttünk a fény,
a túlélésre van-e még remény?
Nem a testben, nem a jó-rossz létben,
alaktalanul ebben a fényben.
Mi van odaát, ha van odaát?
Lesz-e Énem, elkülönült, saját?
Vagy szétfoszlok hullámban, rezgésben,
s a halállal semmivé leszek lényem.
Ami Én vagyok, kis vagy nagybetűvel,
az Élet színpadán csak villanásra tűnt fel?
Megtarthatok-e vajon odaát
valami kis saját szubsztanciát?

Vincze Lajos: Dávid és Góliát

NOVÁKOVICSNÉ TÓTH ICA

GONDOLATOK

Szállnak, röpködnek az évek,
s mi néha hajtuk őket, néha nem.
A tegnapokra holnapok jönnek,
s naivan reméljük, hogy az majd szebb lesz.

Csalfa vágyak, származás remények,
melyekben lelkünk összetör,
de milyen az emberi természet?
Bele nem nyugvó, kezd mindent előlről!

Honnan az erő? Honnan a kitartás?
Úgy be van kódolva agyunkba,
mint fecskének, hogy délre szálljon,
s visszajöjjön tavasszal.

Fáradhat tested, lelked darabokban heverhet,
megbotolhatsz és földre eshetsz,
te összekaparod megmaradt erődet,
felállsz, s fogcsikorgatva, de mérs előre.

Arcod sokszor mosolytalan,
szemed homályos, fénytelen,
homlokod gondredők barázdálják,
hajadba fehér gondsálak vegyülnek.

Mit küzdve, harcolva, verejtékezve
egy életút alatt felépítesz,
sokszor egy pillanat alatt omlik össze,
s te könnyezve ülsz a romok felett.

Kérde: mi az élet célja, értelme,
s a sors neked még mit rejteget?
De ha csak egy reménysugárka felcsillan,
felejtesz mindent, s új utat keresel.

ŐRI ESZTER

ŐSZI ÉJSZAKÁK SZERELEM NÉLKÜL

Ha kicsit néha még figyelniél rám,
Éjjelente már nem másznál rám.
Amíg a testek csak mozognak,
A gondolatok máshol forognak;
Másik hely, másik ágy és egy másik férfi,
Arca még nincs, mégis jobb őt nézni.
Lassan már azt sem veszem majd észre,
Hogy az aktusnak eközben régen vége.
Ernyedten hullik vissza a karom,
Legközelebb talán én is akarom...

Kávránné Szedmák Ilona:
Pilisszántói Boldogasszony-kápolna

HLINYÁNSZKY DOMONKOS

PETŐFI NÉPE!

ah dehogy Petőfié ... már halott és örökös se hagyott
magyarok! mármint aki magyarnak érzi magát!
mi a magyar?
mi a magyar? főnév...
de ki a magyar?
aki úgy beszél?
aki ott lakik?
aki ott született?
nem!
én magyar vagyok?
te magyar vagy?
ő magyar? talán
magyar ember ne hordjon baseball sapkát ami eltakarja
a szép magyar homlokát... de még ez is belga
magyar... mintha azt mondanád hogy cigány zsidó
néger vagy valami amivel meg tudunk különböztetni és
kirekeszteni kiutálni másokat pedig az összes jelentése
ugyanaz
ember szóval mi a magyar? a Rubik-kocka igen az ma-
gyar vagyis eladtuk... eladtuk a lelkünk a magyarságtu-
datunk... hogy szégyen külföldön bevallani hogy
magyar vagy... mert amúgy magyar vagy? magyar va-
gyok. magyar vagy? igen magyar vagyok! magyar lé-
lekkel magyar szavakkal magyar szívvel magyar
anyából magyar földön születtem. magyarul beszélek
Magyarországban lakok magyar tévét nézek magyarul
olvasok és ha idegen nyelvű szövegben számokat látok
azt magyarul mondom. magyar autóval utazok mert
ugye Suzuki a mi autónk meg a japánoké. magyar papír
magyar tinta. minden más cuccom Kínában gyártották
de még az is magyar.
attól nagyobb magyar leszek hogy Árpád-sávós lobo-
góval járom az utcákat?
nem.
attól nagyobb magyar leszek hogy uniós zászlót ége-
tek?
nem.
attól nagyobb magyar leszek hogy vagonokkal fenye-
getem a kisebbséget?
nem.
akkor mi a magyar?

MÓCZÁR CSABA

ANYÁM HÜTLLEN GYERMEKE VAGYOK

Vagyok én Anyám hűtlen gyermeke,
a tékozló fiú!
Vagyok Anyám ostoba gyermeke,
átkozott és hiú!
Vagyok Anyám vadállat gyermeke,
ki beleharapott már a
gyönyörű, dolgos, ráncos kezekbe!
Vagyok Anyám áldatlan gyermeke,
Jóisten szégyene!
Vagyok Anyám haszontalan gyermeke,
jó asszony bélyege!
Vagyok Anyámnak terhes gyermeke,
és ő belefáradt mára,
hogy harcoljon és küzdjön ellene!

A vétkeim súlyosak, nehezek,
nagy terhet róttam és cipelek!
Most is mit tettem én?
Ajándéknak szántam e néhány szót,
és mintha Karthagóra szórnék sót!
De hidd el, Anya, szeretlek nagyon,
ahogy egy igazi költő írja:
„Fájása édes, hadd fájjon, hagyom!”

Kávránné Szedmák Ilona: Szent István

LOVRICS REBEKA

ESŐ, HOGYAN SZÓLÍTSALAK?

Folyékony Förtelem?
Igen, ezt teszik nekem!
És meg is érdemeled,
ha dühös képedet
szürkére színezed,
és csak villámtékinteted
vakítja az eget,
miközben dübörögve azt dörgöd,
körforgásod ördögi menete kezdődött.

Áztató Átok?
Az vagy, ha alattad állok,
és rajtad kívül semmit nem látok.
Mocskos csik-függönyöd
arcomba lököd,
és kísértetiesen azt röhögöd,
meztelen bokámra
hány barnásvörös
nyálcsepped fröcsögött.

Égi Énekes?
Hm, most legyek kedves?
Na jó, már hazaértem,
forró fürdőben megbékéltem.
De ruhám akkor is nedves!
Egye fene, nem haragszom,
inkább meghallgatom panaszod.
Minden tárgy, mit megérintesz,
muzsikálva szól lelkemhez.
Halkan kopogsz a műanyagon,
de csilingelve a fémkupakon,
és ha összebújsz önmagaddal,
cseppenő reménydallal
dúdolod, mára már
véget ért munkafolyamatod.

Gyöngyöződő Gyám?
Az vagy, biz ám!
Csakis te, és senki más!
Telt kanna-idomod lassan billen,
hogy áldásod a földre hintsed.
Jóllakatod a veteményest,
mely dús termést eredményez.

Cseppfolyós Csillám?
Azzá formálódtál!
Ó, és micsoda látvány!
Feloszlottak a fénytelen fellegek,
és a nappal érintkező testedet
kívánja minden, mi mattfehér,
hogy csak velük válva eggyé,
szeretkezzetek a szivárvány
színpompás orgiasétányán.

MÁJER JÓZSEF**ŐSZ ELEJÉN**

Lassan megadja magát a nyár!
Hajnalok hidege harmatot hint a kertre.
Aranyló sárgára, vörösre, barnára
festi majd át a fákat lombhullató októberre.

Az ősz kezdete ez. Sorsára vár a táj.
Lesütött szemmel kínálják termésüket
a jégveréstől megsérült gyümölcsfák.
Szőlőlevelek titkolják a bomló fürtöket.

A szüret most elmarad. Dionüszosz
tenyerébe temetve arcát búsul,
hordói üresen konganak majd télen,
oda a vígság, borízú kacagás búval párosul.

A fecskék már dél felé szállnak.
Lakatlanok a póznákon a gólyafészek.
A vándorúton páran majd elvesznek,
de a túlélők tavasszal újra visszatérnek.

Rigó tollászkodik a diófa csúcsán,
szárnyai tövében parazitákat keres,
csöndben gubbaszt majd a deres ágakon,
mert tavaszig némasági fogadalmat tett.

Telelőre lel a farakás mélyén
számtalan rovar, gyík, csúszómászó,
megtelik minden biztonságos zug,
mire lehull tél elején az első hó.

Kirajzottak a fa tövéből a hangyák,
mind-mind ügyetlenül szállni kezd.
Egy-egy szerencsés túlélő megmenekül,
belőlük tavasszal új kolónia királynője lesz.

Téli szállást keres a magányos sün.
Mélyre ás a gőzölgő komposzt alatt,
avarból vackot készít, puhát, meleget,
hol tavaszig majd megalhat.

A természet jól rendezi dolgát!
Nyári melegből őszbe vált a szeptember.
Az élet felkészül a fagyos télre,
túlélni akar minden, mint a tudattal bíró ember.

Csendben váltják egymást az évszakok.
Pazar díszbe öltöztetik a megújuló tájat.
Mind nélkülözhetetlen, páratlan adomány,
gyönyörű éke a csodálatos földi világnak.

FAZEKAS MAJOR GIZELLA**RAGYOGÓ VASÁRNAP**

(Egy vasárnap templomból hazamenet)

Ragyogó, tiszta, azúrkék égen
fehér felhőfoslány úszik verőfényben.
Olyan lassan úszik, hogy észre sem venni,
szemben egy repülő útját keresztezi.

Aztán jön a másik, jó magasan mennek,
hangjuk sem hallatszik, hogy megtörje a csendet.
Úgy egy órahosszat kint ülök a parkban,
egyedül bérelem a padot magamban.

Szeptember utója, gyönyörű zöld minden,
csak egy-egy sárga tincs ragyog a napfényben.
A szomorúfűz is sárgulásnak eredt,
szemet gyönyörködtet ez őszi természet.

A szél is alig-alig mozgatja a fákat,
a sudár fenyőben látom a hazámat.
Hogy ott is kék az ég, sötétek a bércek,
a Bihari-dombok visszavárnak minket.

Úgy elkalandoztam gondolatban azon,
hogy otthon voltam én pár percig Bályokon.
Az ég még derűsebb, rigót, galambot látni
itt-ott egyik házról a másikra szállni.

Reggel a zöld fűben dicsérik a napot,
melyet a jó Isten reánk felvirrasztott.
Árnyékba kerültem, arrább ülök menten,
ez már a mi nyarunk, várom szeretettel.
Ökörnyát látni, hosszú ősz lesz, mondják,
boldogan fogadjuk, érjen karácsonyt bár.
Az égnek gyönyörűbb még az azúrkékje,
felleget sem látni, elmentek keletre.

Üzenetet vinni, hogy tartsanak ki még,
csak ránk derül egykor még a magyar ég!

†JÁKI FERENC**BARACKVIRÁG**

(Antal bátyám emlékének)

Kétkezi munkáddal telepítetted be a dombot,
rózsaszín pompában díszlik az érdi határ.
Őszibarackjáról híres már messze a környék,
mindenholt keresett lett ez a drága gyümölcs.
Országos versenyben sokszor nyert a barackod,
boldoggá ez tett, és adott újra erőt...
Álmodat alszod már te is itt szép csendben a dombon,
sírodat barackvirág illata lengi körül.

SZABÓ AIDA (Jampa drolma)

ŐSZ KOSARA

Szaladt már a rózsacú nyár,
s libbenő, suhanó szoknyáját
északi szél kapdosta.
Őszi ecset festette bíborok
narancsa vörhenyes,
hulló-pörgő színörvényes paletta.

Zörgő avar léptem alatt
bánatát elsírta:
szél durván beletúr,
szájával belefúj,
álmából felrázza,
lelkét is kirázza.

Égővörös bogyónak izzik pírja,
öreg bokorág hajlik, alig bírja.
Gránátalmának piroslik fénye,
szerelem, bőség ősi jelképe.
Kökénynek deres a kékje,
fanyar ízét madár, dér csípte.
Erdőből kacsingat tölgyesnek lakója,
bükkösnek talaján búvó
fekete, vörös áfonya
hamvas bársonya.

Szél újra hárfázik,
dallama trillázik,
kék égben cikázik,
falevél hintázik.

Sárgállik amott egy körte,
szorgos pók hálóját szőtte,
ökörnyál úszik légben,
s Dionüszosz ölelő karjába bódult
gyöngyöknek nedve csordult.

CSIGI ÁDÁM

ÁLARCOSBÁL

Ó ti gyarló emberek
Előttetek álarc lebeg
Hordjátok amíg lehet
Más mutattok mindenkinek

Magatoktól is féltetek
S titkon megmentőt reméltek
Valakit aki tudja
Hogy azt a maszkot ki hordja

Aki majd azt letépi
És lelketek kiismeri
De nem úgy mint nyomozó
Mikor menekül a csaló

Csak úgy mint egy megmentő
De ugyan hát ki lehet ő?
Ki minden ember álma
És a legtöbbnek hiánya

Talán nem is létezik
Csak legendákból ismerik
Mit törtszárnyú angyal mond
De ki neki hisz mind bolond

Hisz földi angyal nincsen
És mi nem élünk a mennyben
Fél szárnya álarc csupán
És ő is megmentőt kíván.

SZABÓ IMRE

FÉNYLŐ OKTÓBER

Fénylő októbert látok én,
Sodró magyar csodát,
Tündöklő, bátor tetteket
És ébredő Hazát.
Felemelt fejű, hős magyart,
Csillogó szemeket,
Szívek együtt dobbanását
S megtalált kezeket.

Csupa örömmámorban van
E kicsi országunk,
Szabaddá lenni végre,
Mind csak ezt óhajtjuk.
Az óhajtás cselekvés lett,
Hősi tettek sora --
És a megjött szabadságot
Ízlelhetjük újra.

Ifjú szívek lángolása,
Hazaszeretete,
A haláltól sem rettenve
Tör egyre előre.
Tankok és az ágyúk ellen
A harcot felveszik –
Hősies tetteikről még
Kevés a hír eddig.
Vajon a szabadságunknak
Meddig örülhetünk?
Óriás, rabló hatalom
Harcot miellenünk!
Ámbár hős és áldozatkész
Felkelő seregünk,
Győzhetünk-e a túlerőn,
Ha nincs segítségünk?

Mi, akik itt nem harcolunk,
Imádkozunk értük:
Óvjad, Urunk, s tedd szabaddá
Végre a mi népünk.
Adjon a mindenható Úr
Nekünk szabadságot,
Nemes, jogos harcainkhoz
Erőt, bátorságot.

Tégy csodát mivelünk, Urunk:
Vezess győzelemre!
Talán szegény népünk akkor
Felnéz keresztedre.

SZIRJÁK GYÖRGYI

„NEM EMEL FEL”
(haikuk J.A.-hoz)

Emelj fel, Isten,
besüppedtem a sárba,
ne legyek árva.

Fogadj örökbe,
világosítsd meg elmém,
s leszek hű fiad.

Ölelj magadhoz,
lelkemet meg ne vakítsd,
engedd, hogy lássak.

Nem számít a kín,
gondod magamra vettem.
Örködj felettem.

Kiket szeretek,
jó szívvel szeressenek,
s nyugodtan halok.

KREISCHER KORNÉLIA

ÚGY VOLTAM MA VELED

Nem jövőt tervezve, nem múltat temetve,
nem jelen szakadéka szélén remegve,
hanem mint amikor két kisgyerek,
napsugaras réten pillangót kerget,
földön hanyatt fekvé, fűben hempereg,
néz kék eget, számolgat báránfyelleget,
mártózik hegyi patak hús vizébe,
és nem ismeri másnak az életet,
csak fénynek, színeknek, szellősimításnak,
...úgy voltam ma Veled!

Nevetésünktől vidultak a kórházfalak.
Burokba zárt áradó szeretet.
A szoba körülötted arany-árnyú lett,
én meg teltem, teltem, telítődtem
kristályfényű energiával, hittel!
Remélve, hogy máshogy már nem lehet.
...Így telt el hét óra életünkből.

Tartani szerettünk volna percekét, de
mese-buborék pattant, indulnom kellett.
Valóságtalajra huppantottam magam.
Rőt, őszi levél roppant talpam alatt.
Kattogó villamoskerekek zajában
vittelek magammal, ahogy búcsúzásnál láttalak,
mikor hosszan néztük egymást. Az idő haladt,
s leképeződte, mint újra-született.
Platinabilincs vagy gyöngécske szál
köt-e még minket? Megtart vagy szakad?
Bír-e tépni akaró karmokat?

MAGYAR ANDRÁS

NEM KELL

Hogyha elindulunk egy bizonyos pontról,
s nincsen szégyenérzet, nincs erkölcsi kontroll,
csak ösztön irányít, hogyha minden zagyva.
Zavarossá lesz a gondolat az agyba'.
Mikor mások vagyunk. Úgy tűnik, hogy nem mi.
Ha nincsen létezés körülöttünk. Nincs semmi.
Ha test követeli, ölelj át, becézz, és
csókolj! Legyen úrrá mirajtunk az érzés!
Mikor úgy gondoljuk, együtt mindent lehet –
selymes paplanfelhők felett szálllok veled,
s füledbe lihegem vágyak közt a neved –
nem kell, csakhogy érezz, s az, hogy érezzek!

Kéj nagyfeszültsége sikolyok közt kisül.
Mikor test úgy érzi, végleg megsemmisül,
és spriccelő, csurgó nedvektől itatva,
egymásba fonódva hullunk áhítatba.
És elernyed törzsünk, lábunk, karunk, kezünk.
S ott nincs más, csak gyönyör, hová megérkezünk.
Oda, hol a testnek nincs tömege, súlya.
S ahová úgy vágyunk betoppanni újra,
s tollpiheként szállni kitáguló térbe,
hol bennünket a kéj csupáncsak ott ér be,
hol pár pillanatra megszűnik az élet
s minden körülöttünk, ám nem alél a lélek.
Hol az időmúlás mindegy. Lényegtelen.
S egy a fontos csupán, hogy ott légy Te velem!
Súlytalan testedet magasba emelem.
Oda, hol megtalál minket a szerelem.
Ahol egyek vagyunk, eggyé válok veled,
mielőtt magunkhoz térít az eszmélet.

Vincze Lajos: Góliát

TARNÓCZINÉ BARABÁS IRÉN

RÍM NÉLKÜL –
VÁROSI KALEIDOSZKÓP

Millió szem
nyílik fel reggelente,
s tekint egy
új és új nap elé.
Kékek, szürkék,
zöldek és barnák,
s mögöttük látszana,
(ha nem lenne kulcsra zárva)
egyenként egy-egy
színes emberi világ.
Villamos csörömpöl,
troli áramszedőjén fényforgács,
nyirkot pöffelkelő autók,
reggeli kávé illata,
futó cipők kopogása,
ásító sárga fényű ablakok
pulzáló fényorgonája.
Az úton átszalad
egy csúnya vörös macska,
majd kapu alatt
mancsát nyalogatja.
Lüktetve lélegzik a Város
várva vagy félve a mát,
feledve tegnapot.
Tavaszi zöldjei fürdetnek
alvó lombot,
s vöröses fény búvik meg
alig levelek között.
Házak tetejére kúszik
félig, majd egészen,
visszatarthatatlanul,
a narancssárga napkorong.
Ébredj, Város,
éjjelre megállított világ!
Almos, bozontos lakók
duzzadt szemhéjainak pillái
nyitnak tegnapi
most egy új napot.

BÍRÓ ANDRÁS

HÁROM CSODA

A mély sötét már csontossá marta két szemem,
S úgy tűnt, az egek kékjét már sose látom,
Egy hang szól: „Bízzál! Megyek!” És velem
Csoda történt: egyszerre három!

Első csoda: az ég szürkéje kékre váltott,
A második: hang szólalt bennem: „Bízzál!”
Míg a harmadik: a messzeségből rajzó színes álmok
Egy kedves arcot festettek elém!

Azóta is a csontossá mart, kiszikkadt szemem helyett,
Az Ő két szemével látok, mit érdemes még látnom,
S elvégezni munkám, hogy ne maradjon utánam
Semmi végezetlen ezen a világon!

GRÓF MÁRIA

NEM TUDOM

Nem tudom, valaki gondolkodott-e rajt,
Miért jegyezzük meg jobban a rosszat, a bajt?
Pedig mennyivel jobb és szebb lehetne,
Ha mindenki a szépre, jóra emlékezne.

Hogy ez utóbbi kevés, jól tudom,
De tenni kéne érte életutunkon.
Nem igaz, hogy csupa rossz az élet,
Csak ha nem vesszük észre a szépet.

Próbáljuk meg összefogva együtt,
Ha nem is sikerül azonnal mindenütt,
Közösen az erő sokszorozódik,
S talán egyszer a jó is diadalmaskodik.

A széthúzás évszázadokon át
Tette tönkre sokat szenvedett hazánk.
Jó emberek, fogjunk végre össze,
hogy a gonosz mos tmár ne tehessen tönkre.

Vincze Lajos: Csoda

ÁCS VALÉRIA MÁRIA

ILONA-NAPRA

Kisütött a reggeli nap,
fújdogál a szél is,
a madarak csivitelnek,
dalukat ismétlik.
Megérzi ám a dallamból,
kinek szól az ének...
Isten áldjon, élj sokáig,
Te drága, jó lélek.
Legyél boldog, s szeressenek,
kik körülöttesz élnék.
Legyél az ő őrangyaluk
kicsinek és nagyoknak.
Szeretteid körében
éld boldog napjaidat,
Gyógyítás, jóság és szeretet,
melyet isten adott,
adj belőle mindenkinek:
s Te ezt visszakapod.
Kísérje áldás lábad nyomát
életed végéig,
ezt kívánja tiszta szívből:
Vali, Móni, Józsi.
Legyen áldott édesanyád,
ki e nevet adta.
Sugározzon az örömtől
az anya és nagymama.
Véget ér az én köszöntöm,
s csak ismételni tudom újra:
Isten éltesse sokáig:
Ilona,
Ilona,
Ilona.

BECK ZOLTÁN

REMÉNY

Elmentél. Kinek panaszlom? Szeretek!
Üresen borulnak Rám oszló egek
Még annyi minden Nekem mondandóm
Ne omolj-takarj most földi sírhalom
Vagy csak tűnődöm: lelek igaz-vigaszra
Nem magából kivető here-pimaszra
S mint túlnyomástól védő bűvárharang
Megtalál majdan női csacska-hang
Fogja újra kezem, akár gyermek-Jézusét
Ki vállalta érettünk földi büntetését
S megyünk együtt boldogan, mit se várva
Sohasem romlandó örök világba!

KISSNÉ MATKÓ GABRIELLA

REMÉNY

Egy szürke délutánon halk remény csillant,
S mint egy álom, majdnem tovaillant.
Szürke szépségével mosollyá szelídült,
S csendesen várva tengermélyre ült.
Felszínén hullámok, viharok dúltak,
Fénylő napsütésben báránnyelűk úsztak,
Illatos párában néha cseppek hulltak,
Majd az éjszaka árnyai ködfátyolt húztak.
Sóhaj repült az ég felé kerubi-szárnyakon,
Több felől az egy felé, égi ortalom
alá helyezni vágyakozón a földi létet,
de mást kapott a remény, nem Ígéretet.
Bizonyosságot szépről, bizonyosságot jóról,
Egy újabb útról, tennivalóról.
Porszemmé zsugorodott a hatalmas lét,
S pihenni vágyón szórta magát szét.
Útjára engedte, nem hívta magához,
Hitte, visszatálal egyszer a világhoz.

GÁBRIEL BETTINA

IGAZI HŐSÖK

A hősök köztünk élnek,
ugyanúgy félnek.
Elkerüli őket a szerencse,
Asztalon hervadt liliomként heverve,
Pedig önzetlenek és bátrak,
Ezért fizetnek árat.

Véletlen szerencse,
S majd emlékeink hordozza a szelence.
Színek halmazában
Ecsetét égi festékbe mártva.
Mindezt vászonra vetve,
Középutat keresve.

Tanár Ő, aki buta gyermekből
farag majd becsülendőt.
Agyagformákba szőtt álmok,
Én csak arra a kedves mosolyra várok.

Kilátástalan útvesztőben
Ti örök hősök vagytok előttem.
Szeretetem átölel titeket,
S bennetek meglátom a hitet.
Tegezhetek vagy magázok,
Nélkületek negyven fokban is megfázok.
Mindegy, hogy látnak mások,
Örökké büszke leszek rátok.

Rózsa

Fal. Ablak. Függöny. Asztal. Váza. Rózsa. Vörös. Fehér. Szürke.
 Csend. Némóság. Lélegzet. Szuszogás. Elhallgat. Csend. Némóság.
 Fény. Sötétség. Vörös. Fehér. Szürke. Fekete. Világos. Sötét. Semmi. Minden.
 Rózsa. Vörös. Függöny. Nagy. Fehér. Ablak. Nincs. Csend. Van. Létezik. Él.
 Kiált. Nem tud. Szeretne. Nem szólal meg. Nem felel. Nem él. Nem lélegzik. Nincs. De. Van. Létezik. Él.
 Hallgat. Nem felel. Nem szól. Nem lélegzik. Nincs. De. Van. Él. Létezik. Ott van. Áll. Néz. Ijesztő.
 Fut. Messze. El.
 Csend. Sötétség. Fény. Van. Nem. Nincs. Volt. Lesz. Talán. Egyszer. Majd. Valamikor. Talán.
 Soha. Nem. Volt. Van. Nem. Nincs. De. Volt. Lesz. Talán. Majd. Valaha.
 Messze. El. Távol. Schol. Mindenhol. Bárhol. Akárhhol. Messze. Távol.
 Hol. Hová. Merre. Honnan. Miért. Nem lehet. Nem létezik. Nem él. Álom. Valóság. Fantázia. Képzlet. Kérdés. Válasz. Nem. Nincs. Magyarázat. Nincs. Valóság. Nincs. Álom. Nincs. Élet. Nincs. Halál. Nincs. Semmi. Minden. Valahol. Schol. Mindenhol. Bárhol. Akárhhol.
 Soha. Mindig. Bármikor. Akármikor. Talán. Egyszer. Majd. Valamikor. Valaha. Valamiért. Van. Lesz. Egyszer.

A tánc

Suhogó szoknyák és koppanó cipők visszhangja a táncparketten. Fülemben cseng még vissza a dallam, amit a hegedűsök játszanak. A párok lassan fordulnak a tánc ütemére. Csinos hölgyek, elegáns urak. Mindenki gazdag, mindenki előkelő. A legjobb ruhájukban feszítenek, arcukon gögös, öntelt mosoly. Büszkéek arra, akinek látszanak, és lenéznek mindenki mást, akik nem érhetnek fel hozzájuk.

Nézem őket elgondolkozva, ahogy gyönyörűen perdülnek a dalra a táncparketten, a zenekar csodálatos dallamot játszik, és ők csak forognak, forognak, egyre gyorsabban, a határok foltokká halványodnak el, a színkeverék elképesztő, piros, kék, sárga, zöld, fehér, fekete, szürke, egyetlen csíkká olvad az egész. Majd hirtelen véget ér mindez, a dal véget ér, a párok megállnak, búcsút intenek egymásnak, a zenekar új dalt kezd játszani. A parkettet újonnan megalakult párok foglalják el, és rákezdenek a táncra.

A parketről az imént távozott nők most leülnek az asztalokhoz, mialatt partnereik frissítők után indulnak. A hölgyek szeme körbejár a teremben, tekintetükkel kutatva olyasmik után, amikről szomszédjaikkal sutyoroghatnak a széttárt legyezők védelme mögött. A legyezők fölött kivillanó ragyogó szemükkel egy-egy jóképű fiatalember pillantásait tarthatják fogva.

Iménti táncpartnereik gyanútlanul sétálnak vissza hozzájuk, kezükben két pohár üdítővel.

Horváth Lilla

Vörösmarty Mihály Gimnázium
Érd

Egy pillanat

Verőfényes napsütésben evezünk. Ő ott ült mellettem a csónakban. Olyan lassan jött ez az egész, hogy észre sem vettem, mikor volt az a pillanat, mikor már nem csupán egy barát volt. Mikor lett ő a semmiből minden? Nem tudom, és azt sem, hogyan. Biztos léptekkel haladtam előre az életemben. Tudtam, mit akartam. Kitűztem egy célt magam elé, és ezért meg is vívtam a magam csatáit. Az embernek nehéz rálépnie arra a bizonyos útra. Az állandó félelem gátolja abban, hogy elinduljon. Mi történik, ha elbukik? Ha elveszíti, amiről azt hitte, nincs annál fontosabb. Az életét. De én nyugodt voltam. Sőt! Arra is képes voltam, hogy némán mosolyogva engedjem el a dolgokat, amik a szívemhez nőttek. Most is tudtam, hogy akármelyik perc lehet az utolsó. Nemsokára el kell engednem még valamit. Elhessegettem a szomorkás gondolatot, és inkább kihasználtam a rendelkezésemre álló időt. Bíztam egy felsőbb hatalomban, hogy ő majd segít. És boldoggá teszi Őt, ha én már nem tudom. Egyszerre voltam szomorú és boldog. Örültem az Ő sikerének, és rettenetesen sajnáltam magam. Rengeteg minden állt még előttem, és miközben Őt néztem, mosolyogva hagytam, hogy a másodpercek tovább peregjenek.

A holtágot kétoldalt zöld cserjék és fák szegélyezték. A bozótosban helyenként korhadt vagy ép állapotban lévő stégek sorakoztak. Az egyik rozoga szélén egy ötvenes éveit végén járó férfi ült görnyedt háttal, térdig feltűrt nadrággal. Bal kezében a pecabotot tartotta, jobban pedig a sörösüvegét. Ráncos arcát összes haj és szakáll keretezte. Mélyen ülő zöld szemait az úszóra függesztette. Az ide-oda imbolygott. A férfi egyszer katona volt. Kemény vonásai szokatlanul hatottak ezen a gyönyörű júliusi délutánon. Komoran fixírozta az úszót. Tíz évvel ezelőtt, az utolsó fronton töltött éjszakáján súlyos lövés érte a bal oldalán. Egyetlen hajsza választotta csak el a haláltól. Négy bordája törött, három hétig feküdt az intenzív osztályon megfigyelés alatt. Most mégis itt van. És ő is boldog! Egészen másképp, mint én. Hogyne lenne az? Hiszen túlélte a háborút, megküzdött azért, amiért odament, végigjárta az útját. Sokat tapasztalt és tanult. Láta a társait meghalni. Láta robbanni a gránátokat, látta a földdarabkákat ezerfelé szállni. Megtanulta értékelni a kicsit és a keveset. A háború alatt új világszemléletet kapott. Más ember lett, minden pillanatát az utolsóként élte meg. Épp ezért elalvás előtt mindig Istent kérte, hogy vigyázzon a feleségére, akit otthon hagyott, ha esetleg ő meghalna, akkor adja az asszonynak, hogy találjon egy másik férfit. Rengeteg minden állt már a férfi mögött, aki nyugodt tekintettel nézte a vizet, és hagyta, hogy a másodpercek tovább peregjenek.

Nem ismertük egymás történetét. Egyetlen pillanatra néztünk csak egymásra.

Vidák Réka

Vörösmarty Mihály Gimnázium
Érd

Téma (megadott szó): Holnap

Barabás Irén

Öregemberszem
átlát múlton, jövődön,
féled-e szavát?

Tele a szoba:
kacat, emlékek, tárgyak.
Ott vagyok én is?

Bombáktól tépett,
halálra kínzott város
új életet kezd.

Fazekas Major Gizella

Ady szavára
Nagyváradon meglett a
Holnap újsága.

Holnap itthagya a
villásfarkú fecske, és
marad a sorstárs.

Nagyvárad nekem
fészekrakás, holnap is
a szívdobogás.

Habos László

Tékozló létünk
szeget ver a holnapba.
Letörök vágyból.

Még bimbó rejt,
de a holnap kicsalja
tavasz illatát.

Szomjazó lélek
mohón reményt kortyol ma
holnap kelyhéből.

Kreischer-Ruszin Kornélia

Mává semmisült,
várt, reményteli holnap.
Múltó létidő.

Tegnap, ma, holnap.
Három földfordulat volt.
Múlt, jelen, jövő.

A holnaptól ne
félj! Jön, elér, túlhalad.
Elhagy hűtlenül.

Perger Antal

Eltűnt idő

Éjfélkor megállt
az óra mutatója.
Tegnap vagy holnap?

Realizmus

Holnap már késő
a tegnapon búsulni.
Nem teszem ma sem.

Megváltozom

Fekete füstbe
bodor betűkkel írtam:
holnap jó leszek.

Petrik István

Feszület

Magány kereszten
szürke tegnapi tüskék.
Monoton holnap.

Félelem

Éjszaka reszket.
Mindegy milyen nap kel fel.
Csak legyen holnap!

Viadal

A hajnal-lovag
fénykarddal vágja ketté
a holnap ködét.

Sólyomasszony:

Írás

Tegnap még papír,
ma újság, könyv, net vagy blog.
holnap már holnap.

Örök

Hol nap, hol éjjel.
Örök körforgás élet
... és újra holnap.

Ég

Égi pályát jár
Merkúr, Vénusz, Föld, Hold, Nap.
Tegnap, ma, holnap...

Szabó Aida (Jampa drolma)

Téli Hold fénye
lyukas zsebben didereg.
Felsír a holnap.

Kezekben fésző
pillanatlang bolyhai –
holnapot perzsel.

Tegnap csonkjából
holnapok verőfénye
hegy mögé bukik.

Temesi Éva

Eltelt egy élet
annyit megéltem véled
ma van a holnap?

Fura tavasz van.
Ma meleg, holnap hideg.
Micsoda idő!

Régi dicsőség,
hajdan volt aranycsapat,
tegnap, ma holnap?

KOVÁCS F. ISTVÁN

MISKA

A negyventonnás szerelvény dübörögve száguldott a szelíd dombok között kanyargó főútvonal sima aszfaltján. Vezetője több százszor végigjárta már ezt az útvonalat, rutinból hajtott. Rutinból és méregből. Pedig a tartálykocsi sok ezer liter magas oktánszámú benzint szállított, és az ilyen autót vezetni nem gyerekjáték. De a sofőr mégis nyomta a gázt, és jóval túllépte a megengedett sebességet, mert dühös volt. Az asszony idegesítette föl, pedig már több mint húsz éve éltek együtt, megszokhatták egymás bogarait, ám most a fejébe vette, hogy macskát akar! Már a nevét is kitalálta: Miska!

Micsoda hülyeség! A macska csak arra jó, hogy folyton láb alatt legyen, összepiszkítsa a lakást, meg aztán ha bent van, ki akar menni, ha kint van, akkor benyávozza magát. Nem szerette a macskákat! Buksit, az öreg kutaszt is csak idegesítené. Elég bosszúság annak, hogy megugassa az idegeneket, figyelje a kertet, nem kell, hogy még egy nyavalyás szörgombócot is hajkurásszon, amiért persze az asszony még jól le is szidná. Meg is mondta neki, hogy nem lesz macska! Ezen aztán jól összevesztek, még a szokásos úti csomagot sem várta meg. Köszönés nélkül jött el hazulról, és jól bevágta az ajtót. A kamion ajtaját is csapkodta, mint tavaszi szél a deszkabudiét, és most már azért is dühös volt, mert az estét meg az éjszakát éhen tölti, hisz az elemózsia otthon maradt. A műszakvezető is furcsán nézett rá, de látta, jobb most nem kérdezni, átadta hát a feltöltendő kutak listáját, és amikor elköszönt, csak annyit mondott:

– Jó lenne, ha épségben visszahoznád a kocsit. – Ő nem válaszolt, pedig ettől még mérgesebb lett! Még hogy épségben?! Tizennyolc év alatt még egy koccanása sem volt! Mindenki megbolondult máma?!

A város közelében még eléggé sűrű forgalomban haladt, persze, a sok béna csak andalgott a négysávoson, hát ledudált mindenkit! A hajókürt mellett még a fényszórót is szinte folyamatosan villogtatta, lássa ez a sok mazsola, ő siet, dolgozik, nem sétakocsikázik! Az autópályáról néhány kilométer után lehajtott, bele a szelíd októberi délután ezerszínű világába. A kukoricásokat már elkezdték zabálni a kombájnok, cukorrépa halmok maradtak el az út mellett, a ligetek és erdők a sárga, vörös színek szelíd árnyalataiban pompáztak. Az autó mögött sűrűn kavargtak az út menti hársak, juharfák, nyárfák lehullott levelei, melyek egyre gyarapodva, holtan heverték az aszfalton. Errefelé alig találkozott járművel, egyik falu a másik után maradt el, lassan kezdett megnyugodni, de amint egy magányos tanya előtti árokban észrevett egy lopakodó macskát, újraéledt benne a bosszúság.

Hamarosan azonban két benzinkút következett egymás után, és a lefejtéskor nem volt helye mérgeződésnek, kapcsolásnak! Beköszönt a kezelőknek, elkérte az akna kulcsát, és a megszokott precíz gondossággal töltötte fel a föld alatti tartályokat. Ilyenkor nagyon kellett vigyázni, mert a párolgó benzin olyan volt, mint az időzített bomba! A száraz, langyos levegőben elegendő lett volna a rosszul kapcsolódó fém alkatrészek erős összekoccanása vagy valamiféle elektromos kisülés, és kész a baj!

Ami aztán jóval nagyobb baj lenne, mint egy macska a háznál...

Amikor továbbindult, alkonyodott már, a nap gerendaként fektette keresztül az egymást követő fák törzsének árnyékát az úttesten. Lassanként derengeni kezdett a reflektorok fénye, és arra gondolt, félórán belül sötét lesz, amikor egy erdősáv utáni hosszú kanyarból kiérve észrevett valamit az úton. Mintha labda gurult volna ki elé, amely imbolygott kicsit, aztán megállt a jobb oldali sáv kellős közepén. Mi a fene ez – gondolta, és jobb lábát a gázpedálrólra fékre helyezte. Nem fékezett erősen, ám a meglóduló folyadék és a falevelek síkos szőnyege meglepte! A tartály hátsó tengelypárja elindult befelé, a szembejövő sáv irányába, és másodpercekig tartó, de óráknak tűnő küzdelem kezdődött. A férfi tapasztalt pilóta volt, milliónyi kilométerrel háta mögött, mégis győzött a homloka, mire a hatalmas autó egyenesbe jutott, és nagy szusszanásokkal végre megállt.

A kis fekete gombolyag talán másfél méterrel feküdt a lökhárító előtt, de a vezetőfülke magasából, a növekvő félhomályban nem tudta kivenni, mi lehet az. Kinyitotta hát az ajtót, és lemászott. Ahogy odalépett, nem tudta eldönteni, káromkodjon vagy nevéssen inkább. Az apró kis tarka jószágot meglátva felnézett az égre, egyensap-káját levéve megvakarta a fejét, s végül elmosolyodott: – Hát te meg hogy a fenébe kerülsz ide? – kérdezte a riadtan pislogó tarka kismacskától. Az persze nem válaszolt, azaz talán mégis, mert az emberi hang hallatán nyávozott egy rövidet, majd fejét megrázva tüszentett. A férfi leguggolt, és újabb fontos kérdést tett fel:

– Hát, most mit kezdjek veled, te tigrisójás?

A cica erre sem felelt, de ő már tudta, hogy az asszonnyal vívott harcban veszített. Néha kissé lobbanékony, érdes modorú férfi volt, de a szíve, a szíve – az bizony vajból készült, és...hát az asszonyt is szerette nagyon.

– Na, gyere te... Miska – mondta halkan. Széles tenyerében kényelmesen elfért a selymes bundájú kis állat, amint felemelte és a kamion ülésére rakta.

A cicus körülnézett a vezetőfülke halvány fényében, szemügyre vette a sok kis színes lámpát meg a nagydarab embert, aztán oldalára fekve kényelmesen összegömbölyödött a duruzsoló autó puhán rezgő ülésén, mint aki hazaért.

Kávránné Szedmák Iлона: Mandalatál

TISZAÖRSI NAGY ZOLTÁN

MESE A HÓDOKRÓL

Manapság nagy kincs egy jó barát, hát még az olyan, mint Kovács István. Pedig még azt sem mondhatom, hogy gyerekkori, hanem inkább csak ifjúkori, de egészen pontosan nem is tudnám nemhogy a napot, de még az évet sem meghatározni, hogy mikor kezdődött, illetve mikor mélyült el közöttünk a ma is tartó barátság.

Több jó tulajdonsága mellett még azért is szeretem, mert mindig tud valami jó történetet, ha mást nem, akkor az álmait meséli el, de olyan színesen, hogy teljesen beleélem magamat én is.

A minap is, ahogy összefutottunk az utcán, rögtön beültünk a „Vakvarjúba” egy pohár italtól várva a felmelegedést a borús, szeles időben. A szokásos „mi újság van, hogy vannak a gyerekek?” kérdések és válaszok után rákérdeztem:

– Álmodtál-e valami érdekeset mostanában?

– Igen. Néhány nappal ezelőtt álmomban egy gyönyörű hegyes-völgyes, erdős-mezős területen jártam, ahol az egyik völgyben az erdőt keresztül szelte egy patak, melynek több helyen kis tavacskákon át vezetett az útja.

Hamarosan rájöttem, hogy ez itt a hódok országa. Nagyom lekötötte a figyelmemet a szorgos, dolgos hódok munkálkodása, ahogyan rágták a fákat, építették a gátakat, a hódvárosokat, és gyűjtötték a télire való élelmet, a hódgyerekek pedig gondtalanul lubickoltak.

Telt-múlt az idő, és egyszer csak látom, hogy hatalmas változás történt Hódországban. Ugyanis ez a hegyes-völgyes rész Természetvédelmi terület volt, (továbbiakban TVT) és a hódok egy Fakitermelő Vállalatnak dolgoztak. Az történt, hogy a TVT vezetői elhatározták, hogy itt is rendnek kell lenni, és felvettek rendésznek jó néhány nyugdíjas oroszánt.

Ezután ők ültek a hódok melegező helyiségében, és mindenkinek siránkoztak, hogy milyen sanyarú sorsuk van. Hogy mit szenvednek egész nap abban a füstös lyukban, estére már teljesen elzsibbad az asztalon a könyökök, de a széken a fenekük még jobban, mert abból csak egy van, és azt nem tudják váltogatni. Ráadásul feleannyit vagy még annál is kevesebbet keresnek, mint a keletebbre vagy főleg nyugatabbra levő országokban kapnak az ilyen fontos beosztásban levők. Azt mondták, már tervezik, hogy sztrájkba lépnek, mert nem hagyják magukat továbbra is kizsákmányolni.

A TVT vezetőségéhez pedig eljuttatták a hírt, hogy a hódok repesnek a boldogságtól, hogy a melegezőt átadhatták, és hogy még több keményfát rághatnak ugyanannyi fahéjért. (Mert ugye az fűszer is!) Az a tudat pedig, hogy az ő munkájuk eredményeképpen az oviskorú hódok gondtalanul játszhatnak, az életerős ifjak pedig erdei tornapályát kaptak, és ott sportolhatnak, versenyezhetnek munkaidő alatt is. Az már egyenesen a boldogság teteje, hogy ilyesmire is telik, mert ugye bennük látják a jövő és a múlt ígéretét is.

A rendészek ezt a hírt is eljuttatták a TVT vezetőségéhez, akik bölcs üzenetet küldtek a hódoknak: Tudjuk, hogy ti, becsületesen rágcsáló hódok, most nehéz időket

éltek, élelemhiány is van, meg a fogkrém is hiánycikk, de nektek mégis egyre többet kell rágnotok, mert a jövőnek rágtok, és majd meglátjátok, hogy a gyerekeiteknek s az unokáitoknak már álmjő sora lesz.

Hát lett is, van is némelyik utódnak, a többi dühös odaadással kétszer annyit rág feleannyi forgácsért.

Azt mondták a középkorú meg az idősebb hódok, akikre (eddig is meg) ezután is a rágás zöme jut, hogy rágnak ők kétszer-háromszor annyit is, csak el ne sülyedjen a hódvár, de... de akkor a rágóképes hódok közül mindenki adjon bele anyait-apait, ne úgy, mint eddig!

Hát nem is úgy lett, mint eddig. Most, már ha két hód rágott együtt, akkor ő már csak az ebédet rágtá meg a másinak a fülét, hogy ne lazsáljon.

De ha az összhódokat nézzük, akkor sem jobb a helyzet. Sőt! Például egy száz hódból álló TVT-ben a fele kölyök és öreg, és így már csak ötven rághatna fogaszakadtáig. De nem rág annyi sem, mert egy azt mondja, nem rágok, mert én vagyok a legeslegnagyobb főnök, egy: én meg a helyettese.

Három mondja: mi meg a kisebb főnökök. Mondják öten: mi csoportvezetők vagyunk. Mondják öten: mi tervezzük a hódvárakat, mi öten pedig ellenőrök vagyunk. Mi öten pedig az érdekeiteket védjük. Mondják öten: mi kiszámoljuk, mennyi forgács jár a munkátokért. Mi ketten óvjuk a kicsiket, amíg dolgoztok. Mi ketten tanítjuk a gyerekeket. Mi öten színházban, moziban szórakoztatunk benneteket, mi öten zenélünk nektek, hogy jókedvűen dolgozhassatok, mi öten pedig úszunk, futunk, labdázgatunk, sakkozunk, és autóverseny-füsttel szórakoztatjuk azokat, akik a munkában elfáradtak. Végül a százból egy úgy vélte, hogy a sok jó forgácsért neki is könnyebb lesz mesét írni arról, hogy mit dolgozik a hód, hogy milyen a hód, hogy a hód rossz is, hogy a HÓD EGY HETE... JÓ IS...! TEN! Ki fog rágni?

Kávránné Szedmák Ilona: Védelmi falidísz

NOVÁKOVICSNÉ TÓTH ICA

EGY KÉZ A SÖTÉTBŐL

Tavaszi volt. A nap arany sugarai vidáman melengették a földet. Nyíltak a virágok, a fák új lombkoronáját langy szellő ringatta. A madarak boldogan csiviteltek, párt kerestek. Tarka pillangók táncoltak, méhecskék döngtek, s úgy folytatták, olyan szorgalommal a munkájukat, mintha abba se hagyták volna, mintha nem lett volna közben őszi és tél. Az utcák is megteltek zibongó élettel. Az emberek kitárták házaik ablakát, kiskertjeiket rendezgették, az asszonyok a kapukban pletykálgattak, és a gyerekek is csapatosan tódultak a szabadba.

Én elsősként az iskola padját koptattam. Nyitott szívvel, bizalommal tekintettem a világra: mindennek tudtam örülni, mindent és mindenkit szerettem, gyermeki vakmerőségem nem ismert határt, félelem nélkül éltem.

Legnagyobb örömet az okozta, ha nagyszüleimet látogattuk meg. Imádtam, ahogy nagymamám puhán, melegen magához ölelt, nagyapám szájában a mindig lógó pipát, szája szegletében a huncut mosolyt és az elmaradhatatlan barackot a fejemen.

Ebben az időben a dolog úgy állt, hogy nagyszüleim vigyáztak húgomra. Szüleim pedig úgy viszonzták e kedvességet, hogy minden házimunkából kivették részüket. Anyám takarított, mosott, apám nagyapámnak segédkezett a kerti munkában. Én pedig – mivel nagyapám állandókat is tartott – közöttük töltöttem az időmet, velük játszadoztam.

Ezen a délutánon is mindenki serényen tevékenykedett. Apám és nagyapám a kertben az elszáradt, vén diófát vágta ki.

Gyors szárnyon repült az idő, észre sem vettük, hogy bealkonyodott, és szép csendesen, észrevétlenül ránk terítette sötét köpenyét az este.

– Menni kellene – figyelmeztette anyám apámat –, a gyerekeknek már ágyban lenne a helyük!

– Mindjárt – mondta édesapám –, mindjárt készen vagyunk!

Mire elindultunk, bizony már késő este volt. Anyám apámat korholta.

– Holnap iskola, a gyerek nem fogja tudni kipihegni magát! Várhatott volna még egy kicsit az a fa!

Apám nem szólt semmit, mélyen hallgatott, tudta, hogy igaza van. (Most, hogy visszaemlékezem, anyám nagyon következetesen nevelt bennünket. Mindennek megvolt a maga ideje: tanulás, játék, fekvés).

Majd egy kis idő elteltével csak annyit mondott:

– A jövő héten még az ásást, veteményezést is be kell fejezni.

Hazáig az út nem volt hosszú. Természetesen gyalog baktattunk. Mehettünk volna végig az országút mentén, ahol a lámpák megvilágították az utat, de mi, hogy hamarabb hazaérjünk, lerövidítettük.

Egy szűk ösvény vezetett a domboldalon keresztül, amit sűrűn benőttek a mindenféle tüskés, tövises bokrok, de leginkább a szúrós, csipős csalán. Csak libasorban haladhattunk.

Anyám ment elől, én középen, utoljára apám – karján húgommal, aki vállára hajtva a fejét, hüvelykujját cumizva már mélyen aludt. Szüleim halkán beszélgettek, tervezték a holnapi napot. A hangjuk lágyan zsongott körülöttem, mint édes altató zene, szavaik már rég elvesztették jelentésüket, félálomban lépegettem közöttük.

Egyszer csak édesanyám hatalmasat sikított, hátraugrott, mint akit kígyó mart meg. Mivel meglökött, elvesztettem egyensúlyomat, beestem a szűrő, félelmetes bokrok közé, és elnyelt a sötétség. Egy pillanat alatt észhez tértem, én is visítani kezdtem, azt sem tudva, hogy hol vagyok. Húgom szeme is felpattant, nagy méltatlankodva ő is olyan bömbölésbe kezdett, hogy zengett az egész környék. Szegény apám hallva ezt a többszólamú kórust, azt sem tudta, hogy mit csináljon: anyámat faggassa a történetekről, aki egész testében remegett, vagy engem kaparjon össze, mentsen ki a bokrok és tüskék közül, vagy húgomat nyugtatgassa. Végül összeszedte magát, és ránk kiáltott:

– Csend legyen! Befognátok már végre a szátokat! Mi történt?

Ez hatásos volt, nagy nehezen lecsillapodtunk. Húgomat anyám kezébe adta, majd értem nyúlt, felemelt, és anyám mellé állított. Én a félelemtől remegve csimpaszkodtam, kapaszkodtam anyám lábába, úgy öleltem körül, mint fa ágát a felfutott borostyán. Hiszem, hogy akkor és ott lefejtetni sem lehetett volna róla.

A beállt csöndben valami nyöszörgés és kotorászás hallatszott. Elképzelésünk se volt, hogy mi lehet az. Apám lehajolt, belekémlelt a sötétségbe. Gondolkozott, mit is tegyen.

– Lehet, hogy valami kis vadállat tévedt le a hegyekből, az is lehet, hogy veszett – mondta.

– És mi lesz, ha belém mar?

A nyöszörgés, kaparászás azonban nem szűnt meg, sőt mintha még erősebben hallatszott volna. Apám nem tudta eldönteni, mit tegyen.

Végül kíváncsisága legyőzte félelmét. Mély levegőt vett, és kezét előrenyújtva belekotort a feketeségbe. Egy kis ideig matatott, és mint egy csomagot, emelte fel öreg szomszédunkat, Bence bácsit.

A kisöreg, mint minden délután, a közeli vendéglőben öblögette le torkáról a munka porát, de ma egy kicsivel többet ivott a kelleténél.

Ő is utat rövidített. Tántorogva, dülöngélve közelítette meg az ösvényt, amely most még szűkebbnek bizonyult. Feje is nehéz volt, húzta, vonzotta a föld magához. Aztán egy rossz lépés, egy megtántorodás, és máris eltűnt a sűrűben. Próbálta magát az ágacskaiba kapaszkodva felhúzni, igyekezett talpra állni, de minden erőfeszítése hiábavaló volt, lábai nem akarták megtartani, újra és újra fenékre tottyant, és csak egyre kimerültebb lett. Végül feladta a próbálkozást, és várta a jó szerencsét, hátha valami majd arra jár, felsegíti és hazatámogatja.

Sokáig várt, talán el is aludt közben, mikor halk beszélgetésre lett figyelmes. Szólni akart, de hang nem jött ki a torkán, csak nyöszörgött, nyelve csak forgott kiszáradt szájában. Nem volt más választása, mint kinyúlani, és megfogni az arra haladó lábat.

Nos, ez a láb az édesanyám lába volt.

Ma már – ha eszembe jut ez a tavaszi történet – jókat kuncogok rajta, de akkor... Sokáig voltak lidérces álmaim, ekkor vésődött tudatomba a félelem szó jelentése. Még fényes nappal sem mertem közlekedni az ösvényen, attól rettegettem, hogy kinyúl egy láthatatlan kéz, és megmar-kolja a lábamat.

PERGER ANTAL

BÓDULAT

Alig egy napja, hogy véget értek a harcok a vasútállomás környékén. A feltépett sínek között kiégett vasúti kocsik, szétlőtt ágyúk és teherautók roncsai heverték. A szétszórt hadianyag körül még föl-fölcsapott a tűz, időnként hatalmasat robbant egy-egy akna. A környékre vastag korom és ijesztő csönd telepedett. A sötét némaságból hirtelen csörömpölés hallatszott, amelybe emberi hangok keveredtek. Néhány tartálykocsi épségben átvészelte a harcokat, s egyre több katona igyekezett feléjük. A tartálykocsikban alkohol volt, s a katonák csajkáikat, ro-hamsisakjaikat a csapok alá tartva örvendeztek a váratlan ajándéknak. Vastag sugárban ömlött a szesz, amiből nagyokat kortyoltak az arra járók. Többen már öntudatlanul feküdtek, mások rogyadozó lábakkal még visszaálltak a sorba. Három katona a falu felé indult. Bizonytalan lép-tekkel, de határozott céllal haladtak.

Az utca első házában a két gyerek ijedten menekült a szoba sarkába, amikor meghallották az ajtón a dörömbölést. Anyjuk átkarolva igyekezett nyugtatni őket. A dörömbölés azonban hangosan és követelőzőn megismétlődött. Az öregember lassan az ajtó felé indult. A nagy háborúban az orosz fronton megtanult néhány szót, talán sikerül elterelnie az egyenruhások figyelmét, amíg a szomszéd utcából hazaér a fia. Kinyitotta az ajtót, amelyen majdnem beesett a három alkoholszagú katona. Félrelökték az öregembert, s a nő felé indultak. A gyerekek anyjuk ruhájába kapaszkodtak, az idegenek azonban kirángatták a nőt az udvarra. Ekkor ért haza a férj, aki igyekezett kimenteni feleségét a katonák kezéből. A du-lakodásnak rövid géppisztolysorozat vetett véget. A másod-ik sorozat a nőt érte. Az öregember látta, ahogy fia és menyé holtan estek össze a ház előtt. A katonák berohantak a házba, és vadul lövöldözni kezdtek. Másodpercek múlva csönd lett. A halottak fölött gomolygott a lőporfüst. A katonák egymásra néztek, majd kimentek az utcára. Lassan visszaindultak a vasútállomás felé, ahol még javában tartott a vigalom. A szél messzire vitte a szesz szagát, gyülekezett a sok szomjas fegyveres. A három katona nem akart már sorba állni. Az utolsó tar-tálykocsi csapját nyitották ki. Alátették a csajkájukat, s hatalmas, mohó kortyokban nyelték az erős szeszt. Arcukról, ruhájukról csorgott a nedű, hamarosan a kocsi mellé roskadtak. Sohasem tudták meg, hogy az utolsó tar-tálykocsiban metilalkohol volt.

SZABÓ I. VALÉRIA

KÉT NÉV

Nóra felfelé tartott fejfelé lépkedett a hóesésben, a kivilá-gított bécsi üzletek feliratait böngészve, mint a gyerek, aki éppen megtanult olvasni, és mohón-izgatottan min-dent elolvas, ami az útjába kerül, betűzve, ízlelgetve, kóstolgatva a szavakat, most, hogy a felnőttek egyik nagy titka feltárult végre előtte, és frissen szerzett tu-dásával egy résen át bepillanthat a számára új világba. Az ő tudása is frissen szerzett volt még, a német nyelv-könyv első kötetének feléig sem jutott, amikor jelent-keztek Gáborral erre a karácsony előtti bécsi turistaútra. Bár egyikük sem szerette a csoportos utakat, a nyugati országokba utazás nem annyira egyéni elhatározás vagy anyagiak kérdése, hanem felülről jövő szabályozás volt ebben az időben, a nagypolitika döntési hatáskörébe tar-tozott. Ezekben az években azonban már lágyabb, enge-dékenyebb szelek fújdogáltak, és bizonyos korlátozással – csoportosan és kétévente egyszer – engedélyezték. A velük utazó idegenvezető nem is igen iparkodott leplezni a véleményét: örüljenek, hogy egyáltalán utazhatnak, és közvetlen vacsora után más irányú elfoglaltságra hivat-kozva ismeretlen irányba távozott, magára hagyva a kis magyar csoportot az étterem előtt.

Idefelé a szállodából először a gyéren világított folyó-parti utcán haladtak végig, majd egy kis hídon mentek át, aztán rövid, keskeny utcákon kanyarogva jutottak el az étteremig. Nóra egyáltalán nem figyelt az útra, nem is talált volna vissza egyedül, ha nem lett volna Gábor, aki-ről jól tudta, hogy mindig rábízhatja magát. Ettől aztán még csak figyelmetlenebb és kevésbé praktikus lett. Ugyan mindenhová eljutott, ahová szeretett volna, de számára ez külön figyelmet, erőfeszítést vagy gondos előre tervezést jelentett, mert egyébként úgy járt volna, mint Lomb Kató, Kádár János akkoriban ismert, sok nyelven beszélő tolmácsa, akinek – a saját könyvében leírt története szerint – turistaként Olaszországban a har-madik napon már a szabadtéri kávéházban üldögélő olasz törzsvendégek mutatták a szállodába vezető utat a sarkon, ahol következtesen rossz irányba fordult. Nóra már látta is magában a hóesésben bolyongó magyar tu-risták bizonytalan körvonalait, mint sok kis Lomb Katót, ahogy utcasarkokon megállva tanakodnak, hogy merre is menjenek tovább. Azonban még mielőtt dramatizáló gondolatai tovább szárnyalhattak volna, a tájékozottab-bak már praktikusán magyarázták és mutogatták a visz-szautat bizonytalanabb társaiknak, köztük Gáborral, aki éppen egy idősebb házaspárt igazított el készségesen. Ki erre, ki arra indult el, és hamarosan beleolvadt sziluett-jük a finom hófüggönybe.

Nekik azonban még egyáltalán nem volt kedvük vissza-menni, és a személytelen szállodai szobában elfecsérelni az este hátralévő részét. Inkább a néptelen utcákon sé-tálgattak az egyre erősödő hóesésben, csak úgy, céltala-nul, és szívták be a friss, téli levegőt, aminek még az illatát is másnak érezték, mint otthon. Nyugati levegő volt ez, a szabadság érzését keltette bennük, amitől meg-ittasodtak. A szabadság, a választás szabadsága volt – a gondolaté, hogy akár kint is maradhatnak Nyugaton.

Bár számukra ez már régen nem volt megfontolandó alternatíva, a lehetőség gondolata mégis mámorítóan hatott rájuk.

Szenteste előtti este volt. A bezárt üzletek cégtáblái barátságosan világítottak, és egy-egy kávéház narancssárga fénye melegével csalogatta őket, de még nem akartak engedni a kísértésnek. Meg-megálltak egy-egy kirakat előtt, hasonlítgatva az árukat az otthoniakkal, összevetve árait. Gábor figyelmét a műszaki termékek kötötték le, aztán ha valami számára izgalmasat talált, odahívta Nórát, és lévén műszaki beállítottságú, lelkesen magyarázta neki a technika újdonságát. Míg Gábor műszaki ismereteit gyarapította, Nóra a mellette lévő kivilágított kirakatokban szemének barátságosabb termékeket keresett. Bár a ruhák nem jelentettek akkora újdonságot, mint a műszaki cikkek, ráadásul az otthoniaknál aránytalanul magasabb áraik sem kompenzálták a lényegesen jobb anyagminőséget.

Pillantása most megakadt az egyik cégtábla feliratán. Meglepődve megállt. Felfelé tartott arcába puha hópelyhek hullottak, hosszú szempilláján is megpihentek egy-egy pillanatra, mielőtt meleg arcán elolvadtak volna. A feliratot nézte, és magában lassan, hitetlenkedve betűzte: Nimm's. Lehetetlen!

Bár az íráskép eltérő volt, ha kiejtette, mégis megegyezett azzal a névvel, amely oly közel állt hozzá, és amelyet egykor mégsem engedett közelebb magához. Váratlanul érte, hogy itt látja viszont, ebben a számára idegen környezetben.

Biztos volt benne, hogy találkozott már a kifejezéssel németórán is, és most kapkodva vizsgálta még zsenge német szókészletét. Megvan! Az üzlet elnevezése a „nehmen” igéből származik: fogni, venni, vinni, enni, inni -- jó sok jelentéssel bír, és ez itt az alapigének a felszólító alakja. Fogd meg! Vidd el! Ételek elvitelre! Hát persze! Ezért vannak az ételfotók kétoldalt a falon.

Most már biztos lehetett, hogy német eredetű a név, amit persze eddig is gyanítottak, de eredetéről vagy jelentéséről semmi közelebbit nem tudtak a családban. Szinte hallotta sok év távolából anyját, amint azt mondja:

– Kislányom, beszélni szeretnék veled. Tudod, hogy Apu nagyon szeret téged, úgy, mintha édes lánya lennél. Azt mondta nekem, hogy a nevére akar venni, de először szeretné tudni, hogy mit szólna hozzá?

– Az mit jelent, hogy a nevére akar venni? – érdeklődött Nóra feszengve. Anyja viselkedéséből tudta, hogy fontos dologról lehet szó, arcán érezve tekintetét, ahogy feszülten várt a válaszra. Nem volt ehhez hozzászokva, anyja csak ritkán kérdezte meg a véleményét, most is biztosan csak Apu miatt teszi.

– Azt jelenti, kislányom -- magyarázta most türelmesen és rábeszélően anyja –, hogy akkor törvényes lánya lennél Apunak, ugyanolyan, mint az édes lánya.

– De hát most is olyan vagyok, mintha édes lánya lennék, azt mondta Anyu az előbb.

– Igen, de akkor te is az Apu nevét viselnéd. Nimsz lennél te is – felelte anyja.

Nórán idegesség futott át. Az ő neve Szabó Nóra. Még mielőtt iskolába ment volna, a nagybátyja felesége, Mária tanította meg neki a betűket, türelmesen vezetve kezét a vonalas füzetben. F: olyan, mint a dróton ülő

fecske farka, magyarázta, amire Nóra még most is emlékszik. Persze, „f” betű nincs a nevében, de most már a teljes nevét is szépen, folyamatosan le tudja írni, meg is dicsérte a tanító néni érte. Most már azt is tudja, hogy két neve van. Nemcsak Nóra, mint ahogy az iskola megkezdése előtt mindenki hívta, van egy másik, családi neve is: Szabó. Ezzel együtt ő most már Szabó Nóra. Az iskolában is így ismeri mindenki, a naplóból is így szólítják felelésre, vagy amikor tavaly év végén a jutalomkönyveket osztották, akkor is ezen a néven szólították. Ahogy az osztályok felsorakoztak, a tanító néni az osztály elejére, az első párba állította, mert tudta, hogy ki fogják hívni, hogy az igazgató bácsitól átvegye a jutalomkönyvet, ráadásul hármat is: egyet a jó tanulásért, egyet a sportolásért és egyet a közösségi munkáért. Hogyan lehetne ő most egyszerre más, mint aki eddig volt? Ha Nimsz Nórát szólítanák az osztályban vagy az ünnepségen, senki sem ismerné, senki sem tudná, hogy kiről van szó.

Az osztálytársai különböző családneveket viseltek, nem volt köztük két egyforma: Kis, Nagy, Kovács, Vas, Boros, Farkas, Tóth, Pataki, Egeresi, Kelemen, Tarcsi, Bartus. A nevek egy részének tudta a jelentését, a többinek nem, de azok nem is nagyon érdekelték. Az ő nevének volt jelentése, és örült neki, hogy ő nem Kiss, Nagy, Farkas vagy Boros, és Kovács vagy Vass sem szeretett volna lenni, mert azok erős fiúknak való nevek voltak, és viselőik is fiúk voltak az osztályban. Az ő neve foglalkozást jelent, ráadásul lányoknak is valót, és ezt tetszett Nórának. Anyuval gyakran jártak Tata idősebb testvéréhez, Piroska nénihez ruhát varratni, aki a falu központjában, a templom utcájában lakott, a második házban az új iskola mellett. Az idős rokon magas, szikár asszony volt, kicsit hajlott hátú. Csontos arcát erőteljes orra uralta, hangja is erős volt, és azt sugallta, hogy amit mond, annak súlya van, régi, ősi igazság, megváltoztathatatlan, megfellebbezhetetlen, de azért igazságos – ezt csak később vette észre Nóra. Először még egy kicsit félt tőle, de aztán megkedvelte a szigorú külső alatt az iránta jóindulatú érdeklődést mutató rokont.

Bent a szőnyeggel borított félhomályos szobában a kis ablak elé állított gép halkán zakatolt, és a falióra monoton ketyegésével együtt védelmező burokból vonta a helyiséget. Először feszengett ebben a számára ismeretlen csendben, de aztán hagyta, hogy elbódítsa a monotonitás. A látogatások úgy zajlottak, mint egy szertartás, és ahogy kezdte megismerni a ceremónia részleteit, úgy oldódott a félelme és idegenkedése, helyébe kíváncsiság lépett. Figyelte, ahogy Piroska néni a szép, széles szövetet kiteríti az asztalra, krétával rárajzol, majd a kréta mentén nagy szabóollóval apró darabokra vágja az anyagot. A sebzett, kesze-kusza szövetszokkokból a vágások mentén, oldalt foszlányokban lógó cérna látványa mindig lehangozta. Izgatottan várta, hogyan találja meg, rakja egymás mellé, aztán férceli össze biztos kézzel a darabokat a varrónő, és ebben az új, logikus sorrendben a részekből egyszerre kibontakozik az egész, egy, már felismerhető szoknya vagy felsőrész. Miközben felpróbálta Nórára a még rojtos, cérnás ruhadarabot, gombostűvel igazgatott rajta, itt bevett, ott kiengedett belőle, a kislány még a lélegzetét is visszatartotta. Az utolsó pró-

bánál aztán Nóra végigsimította magán a rakott szoknyát, ami gyönyörű volt, olyan kész, mintha sohasem élte volna meg diribdarab korát. Még óvatosan felhajtotta a szoknya alját, a fonákjáról is szemügyre vette, megtapogatta, de örömmel látta, hogy nincsenek már sebzett szélek sehol, begyógyultak Piroska néni szakértő kezei alatt. Eközben a két felnőtt összemoszolygott, hogy „a kislány ellenőrzi a munkát”.

Anyja később megmutatta, hogyan kell készíteni ruhát a babáinak, és Nóra el is készítette az első darabot a tizenhárom babája közül a legnagyobbaknak, amelyek akkora volt, mint egy igazi, élő baba. Tetszett hát neki a szabóság, tetszett neki Szabónak lenni.

Gondolatai Apu nevére tértek vissza, a Nimszre, aki most ő is lehetne. Mert valahogy úgy gondolta, hogy akkor más lenne. Eszébe jutott, hogy Tata azt mondta egyszer Apuról, amikor karácsonykor hazajöttek látogatóba, hogy Nimsz Ferenc az Nincs Ferenc, mire ő felháborodva kiáltott fel:

– Az én Apukám igenis van, nem igaz, hogy nincs! -- mire a felnőttek meglepődve néztek rá, Tata meg zavartan motyogta, hogy csak viccből mondta, pedig haragos volt az arca, amikor mondta. Azt azért Nóra észrevette, hogy az emberek a faluban furcsán néznek, amikor Apu nevét először hallják, valahogy úgy, mintha kételkednének, hogy jól hallanak-e. Lehet, hogy ők is azt gondolják, mint Tata, hogy Apu nem Nimsz, hanem Nincs?

Most már egészen biztos volt benne, hogy Szabó akar maradni, csak Apu mit szól majd hozzá? Az is lehet, hogy megharagszik rá. Gombócot érzett a gyomrában a gondolatra, de az idegenkedése, hogy más legyen, mint aki nekik mostanra megszokta magát, háttérbe szorította ezt az érzést. Anyjához fordult hát, aki a válaszára várt.

– Én az Apu lánya szeretnék lenni, csak Szabó akarok maradni – mondta halkan, de határozottan az anyjának, aki először azt gondolta, hogy csak gyermeki szeszélyből vonakodik, de hiába kérdezte kitartóan többször is, Nóra egyre csak azt hajtogatta, hogy ő Szabó akar maradni, és a miértekre sem mondott ennél többet. Egyszer hallotta, hogy az anyja tanácstalanul mondja Apjának:

– Értsd meg, hiába magyarázom neki, csak azt hajtogatja, hogy Szabó akar maradni. Többet aztán nem hozták szóba a témát.

Nóra gyakran gondolt vissza erre a családi eseményre az évek során, így a kikristályosodott történet szinte másodpercek alatt átsuhant rajta, amint szeme jólesően időzött az üzlet feliratán, ahol a számára kedves név oly otthonos környezetet talált magának. Mert látszott, itt otthon van, senki sem vonja kétségbe a létjogosultságát, természetesen és hétköznapi módon illeszkedik be a német nyelvi környezetbe, hogy aztán innen útnak induljon, és eljusson a távoli kis országba, kicsit megsze lidülve, aposztrófát elveszítve, egybeírva, és „sz”-re magyarítva, de a magyar fülnek még így is idegenül.

Közben Gábor, aki jelentős előrehaladást érhetett el műszaki ismereteinek korszerűsítésében, a hóban toporogva kérdezte:

– Miért álltál meg? Mit nézel ilyen sokáig?

– Az Apu nevét – intett Nóra fejével a Nimm's felirat felé. – Azt jelenti: elvitelre. Meg fognak lepődni a húgommal, ha elmesélem nekik, hogy rátaláltam a nevükre és a jelentésére.

HABOS LÁSZLÓ

VÉRVÖRÖS HOLD

Vérvörös a hold,
s vad tüzében ég a múlt,
simogat szellő.

Az éj leeresztette fekete fátylát. A gomolygó sötétségben egy férfi igyekezett. Nem nézett fel, csak ment, amerre vitte lába. A nehéz, fáradt léptek megzavarták a tücsökhad halk ciripelését. Nem volt előtte út, se cél, se idő. Lelassultak léptei. Évtizedes vétek nyomták vállát, mintha keresztet cipelne. Megállt, körbenézett. Az éj sötétje elrejtette a körülötte szunnyadó tájat. Nem tudta, hol, merre jár. Leült. Várt. A szél lágyan ringatta a rét kalászos füvét. Tenyerébe temette arcát, és hangos zokogásba kezdett...

Várták őt, mint atyja a tékozló fiút, úgy várták nővérei, hogy megérkezzen végre, hogy belépjen az ajtón, hogy térdre rogyjon haldokló édesanyja ágyánál, és hogy bocsánatát kérje, de...

Pedig ő, ma, hosszú-hosszú évek múltán hazatért. Senki sem látta, ahogy benézett az ablakon, éppen akkor, amikor az édesanyja megadta magát a halálnak. S amint felzokogtak nővérei, elfordult, s leszegett fejjel elrohant. El a házak mellett, majd végig a faluszéli szekérúton, aztán letérve az útról átvágott a tölgyerdőn, s futott, amíg bírta erővel...

Most felemelte fejét, s lány szellő simította szégyentől égett arcát. Feltekintett, s a vérvörösen izzó holdat figyelt, s úgy látta, hogy a hatalmas égi tűz vad lángja felfalja bűnös múltját, és érezte, édesanyja megbocsátón simogatja bűnbánó arcát.

Kávránné
Szedmák Ilona:
Pilisszántói
pálos keresztes kő

BEMUTATKOZIK

NOVÁKOVICSNÉ TÓTH ICA

Úgy megyek majd el,
ahogy jöttem,
nem azt kapva, amit reméltem.
Életem éber-álomban töltöttem,
ábrándozva, csodákba hitten.
(részl.)

1950-ben Budapesten születtem egyszerű munkás-
gyermekként. Egy leánytestvérem van, aki tanár. Én
1978-ban a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző
Főiskolán kétszakos tanári diplomát szereztem, és több
mint három évtizedig gyakoroltam ezt a hivatásomat.

Öt gyermek büszke édesanyja vagyok, kiket egyedül ne-
veltem fel. Életem legnagyobb tragédiájaként éltem meg
a válásomat. Azóta egyedül, de nem magányosan élek
szerető gyermekeim és unokáim körében. 2007-ben nyug-
díjba mentem, ekkor kezdődött „írói” munkásságom. Be-
teljesedhetett az a vágyam, amire sohasem volt időm,
hogy papírra vethessem gondolataimat, fájó vagy öröm-
teli érzéseimet.

2013-ban ért az a megtiszteltetés, hogy az Accordia Kiadó
által meghirdetett pályázaton bekerülhettem a legjobbak
közé, és megjelentették első versemet az ELŐHANG
című antológiában. Szintén az Accordia Kiadónál a szü-
letésnap, FÉNYBŐL, SZAVAKBÓL SZÖVÉTEK
című gyűjteményes kötetben adták ki néhány versem.

2013-ban egy pályázat keretében ismerkedtem meg az
érdi Irodalomkedvelők klubjával, melynek később tagja
is lettem. Az IRKA-zsebkönyvekben (EMBERI KAP-
CSOLATOK, majd SZAVAINK HITELE) is jelentek
meg műveim.

2014-ben az United P. C. Kiadó megjelentette első, jog-
díjas mesekönyvem: ÜLJ ÖLEMBE, MESÉLEK
NEKED címmel. Jelenleg második mesekönyvem van
nyomdai szakaszban.

Egyszerű embernek tartom magamat. Verseimben és írá-
saimban is az egyszerű nyelvi kifejezéseket használom
szívesen. A sors viharában, a megpróbáltatások és a küz-
delmek sorában más vágyam sohasem volt, csak az, hogy
ne veszítsem el az életbe vetett hitemet, és mindig min-
denkor ember tudjak maradni. Így hiszem:

„Legjobb lenne – hallgatni,
nem mozdulni, megállni,
nem érezni és nem látni?

De akkor elfelejtenék embernek lenni!”

HLINYÁNSZKY DOMONKOS

Mi leszek, ha nagy leszek?...
Erre a kérdésre talán a legdiploma-
tikusabb válasz az, hogy: felnőtt.
De a franc akar felnőtt lenni!
Maradok inkább örök gyerek,
és kiélvezem, hogy diákjeggyel
jövök-megyek...
Leszek inkább Góg és Magóg fia!
Vagy akkor már Karinthy és Hofi
fia.
És hogy még underground is le-
gyek: inkább Hophia!... (részl.)

15 éves vagyok, az Acélvárosban (Miskolc) születtem,
az agyam brit tudósok által ismeretlennek vélt részét
vetem papírra.

Hallgasson mindenki slam poetry-t, mert az a kortárs
költészet. Mellesleg én is képviseltem magam, például
többszöri első hellyel a slam-versenyeken.

Másik büszkeségem, hogy a megyei szavalóversenyen
2. helyezett lettem Horváth Kristóf (Színész Bob) Eu-
rópa csendes című szövegével.

Az IRKA irodalmi kör tiszteletbeli tagja vagyok és díja-
zott diákíró.

Százhalombattán László Anikóval útjára indítottunk egy
irodalmi-szókincsfejlesztő-verselő klubot, ez a
SZÓkratÉSZ.

Szabad időmben zenét hallgatok. Sőt, nem szabad időm-
ben is zenét hallgatok.

Nagyon vonz az utcaművészet, az underground, a tár-
sadalomkritika és a graffiti.

A történelemmel foglalkozom még sokat, és főként ezzel
kapcsolatban olvasok.

Példaképem nincsen. Én a magam útját követem, és nem
tekintek fel senkire. Ez egyfajta egoizmus. A jövőképem
még nem alakult ki.

Az iskolámat tekintve a színészi pálya felé leszek te-
relve, ami amúgy tetszik is.

Díjak:

2013. II. BattArt 1. hely

II. Országos Team Slam (Nagy Gáborral)

2014. IRKA Irodalmi Díj (diákíró kategória)

Több fesztiválon előadó slammerként

Az „utcaköltészet” rendszeres szereplője

Százhalombattai versenyek állandó résztvevője

A battaslampoetry tiszteletbeli alapítója

„Hős Slam” verseny győztese

BEMUTATKOZIK

KÁVRÁNNÉ SZEDMÁK ILONA

A művészi önkifejezés már gyermekkoromban vonzott. Ezt szívtam magamba a szülői házban. Szüleim egyszerű emberek voltak, tele jó szándékkal, szépérzéssel és művészi hajlammal. A sors játéka, hogy több életutat jelölt ki számomra. 2001-ben egy szívprobléma miatt leszálalékolnak, így a betegség és a hirtelen jött többletidő életmódváltást igényelt. Fontossá vált a hit, a természet, az élet szeretete és másként való megélése. Az Istenkeresés útjára léptem.

Hiszem, ha teszek egy lépést Isten felé, Ő tiszta tesz felém. A művészetek minden ágát szeretem, egy Poly-Art kiállításon jöttem rá, megtaláltam a helyem. Mivel a grafikát, a festészetet korábban gyakoroltam, de az agyagot is közel éreztem magamhoz, így jelentkeztem a Vaád Éva keramikus vezette alkotótáborba, melyet a Poly-Art Alapítvány szervezett (2004). Boldog vagyok, hogy bepillantást nyertem és kipróbálhattam a raku kerámia készítését, ezt az ősi japán technikát. De az alap, a fazekasmunka is nagyon vonzott, amit Székér Gizinél láttam, tökéletes szinten. Úgy éreztem, ez a két művész „megfertőzött”, és egy életre beleszerettem az agyagba. Tudtam, e képlékeny csoda segítségével gondolataimat, érzéseimet, szellemiségemet szeretném felszínre hozni tárgyak formájában. Harmóniára törekedtem, hogy az egyszerű, visszafogott formák tartalmat, életet nyerjenek. Az ősi magyar ornamentika és a keresztény hit világa áll közel hozzám, saját stílust, önmagam szeretném adni.

A Poly-Art Alapítvány több csoportos kiállításán szerepeltem. Tagja vagyok a Pálvölgyi Margit vezette Varázsföld Alkotóház közösségének.

Egy másik szenvedélyemnek is hódolok, hiszen nagyon szeretek fotózni. Itt is a természet szeretete, vonzása a fő témám, de előszeretettel fényképezek épületeket, főleg templomokat. Egy-egy templombelső nemcsak a múlt szépségét tükrözi, hanem annak szellemiségét is idevarázsolja. Szinte megelevenedik minden, látom, ahogy a művészek dolgoznak, helyükre kerülnek a szobrok, elkészülnek a freskók, képek. Mindez „égi felügyelettel és áldással”. Jó rálelni erre a belső csendre, békére, boldogság és határtalan szeretet tölti be a szívem és a lelkem. A fényképezés csak plusz ilyenkor. Mostanság előtérbe került kreativitásom talán legkifejezőbb tevékenysége: a rajzolás. Mindig motoszkál bennem, ezt is, azt is meg kell örökíteni... Előfordult, hogy egy témát előbb lefotóztam, majd később agyagban is megformáztam, most ceruza és ecset által képpé alakul... Talán ez lesz a jövő, ki tudja...? Annyi bizonyára igaz, ez a „szerelem” már örök, nagy örömmel tölti el, hogy újra ráleltem az ízére. Egyre nagyobb bennem a vágy, hogy kiteljesedjem, és valami olyan kerüljön ki a kezeim alól, ami érték magam és talán mások számára is....Még nagyon az elején tartok, de folyamatosan tanulok, igaz, nem művésztől, oktatótól, hanem a legnagyobb ÉGI MESTERTŐL, a TEREMTŐTŐL...Hiszem azt, aki egyszer rálel önmaga lelke szépségére, és megéli a szeretet kiáradásának és befogadásának gyönyörűségét, és mindezt hatalmas alázattal teszi, annak kinyílik egy kapu...Úgy érzem, közeledem ehhez a kapuhoz, csak rajtam áll, be tudok-e lépni rajta... Vallom, AZ ÚT A FONTOS, NEM A CÉL..., A MEGTETT ÚT, MÍG ODA-ÉRSZ...,a többi csak ajándék....

†VINCZE LAJOS

1914-ben július 27-én született Nagybereznán (Kárpátalja). Rajzkészsége korán megmutatkozott. A Képzőművészeti Főiskolán Domanovszky Endre volt a tanára. Végigharcolta a II. világháborút, az Első Önkéntes Budai Ezredben részt vett Buda felszabadításában. Megalapítója és szervezője lett a Magyar Néphadsereg Képzőművészeti Stúdiójának. A Rákosi-rendszerben a Magyar Hírlapnál grafikusként dolgozott, rengeteg rajza jelent meg.

Festményei, grafikái a földkerekség számos múzeumában és galériájában megtalálhatók (New Yorkban, az UNESCO-gyűjteményben, Varsóban, Berlinben, Pekingben, Bagdadban, Budapesten a Magyar Nemzeti Galériában). Feleségével, Udvary Gyöngyvérrel több utazást tett, melyekből könyvek születtek.

Érden a Kossuth utca 40-ben is volt műterme egy háromszobás családi házban, de lakott Budapesten is a Szt. István krt. 10-ben. Fia, Vincze Péter szerkesztette a Rádió reggeli műsorát a 60-70-es években.

A nyáron volt születésének 100. évfordulója.

Az érdi városi könyvtárban 1988. június 7-én az Ünnepi Könyvhéten Bíró András dedikálja a Dávid és Góliát – Mária vallomásai c. kötetét Vincze Lajossal együtt, aki a kötet grafikáit készítette.

CSUKA ZOLTÁN

„Három lélek lobogott benne: a költőé, a műfordítóé és az irodalomszervezőé. Méltatlan lenne, ha valamelyiket is ellhallgatnánk vagy csonkítanánk, hiszen egyként lombosodott az irodalom termő fájává.”

Czine Mihály

Csuka Zoltán Zichyfalván (ma Plandište nevű bánáti településen) született 1901. szeptember 22-én. Ezen a tájon természetes volt, hogy a beszélni tanuló gyermek a magyar mellett szerb, bunyevác, német szavakat és kifejezéseket is elsajátított. A kamaszkor meghatározó szellemi élményei Szabadkán, a gimnáziumban hatnak rá. (Érdekeséggéppen említhetjük meg, hogy ekkor Kosztónányi édesapja volt a gimnázium igazgatója.) Érettségit viszont Pécsen szerzett. Mindkét város kulturális hagyományai, légköre egy életre meghatározza érdeklődését. Pécsen már diákként lapokat alapít: Diák, Új Diák, Krónika címmel. Keresi hasonló gondolkodású fiatalok társaságát (pl. Kodolányi János). Magával ragadják a modern avangárd művészeti törekvések. Olyan korszakban született, és élte ifjúkorát, amikor a történelem minduntalan nehéz helyzetbe sodorta a művészeket is: az I. világháború, 1918-19 eseményei; Trianon...

Pécsen, ebben a szép mediterrán városban még megjelenik első verseskötete „Versek” címmel és egy verses füzet: „Mese az orgonakirályról”.

A fiatal pécsi értelmiségiek zöme 1921 őszén emigrál. Csuka Zoltán Párizsról álmodik, de az események a vajdasági Párizsba, Újvidékre sodorják. 12 évet tölt itt, ezalatt folyóiratot indít „Út” címmel (1922 és 1925 között jelenik meg). Ez az „út” a magyar és szerb irodalom megértéséhez vezet, szellemi műhellyé válik. Csuka Zoltán szervező munkájára nagy szükség volt, ugyanis nincs olvasóközönség. Előadóestek, kötetek kiadása követik egymást. Ezek nyomán születik meg egy érdekes kiadvány, a „Vajdasági Galéria” szerb és magyar nyelven. Mecénásokat keres, előfizetőket toboroz. Sok nehézségbe ütközik: a fiatal jugoszláv állam nem támogatta a kisebbséget, gyanús volt minden magyar nemzeti törekvés. Ennek ellenére „Kéve” címmel vajdasági magyar költők verseivel antológia jelenhetett meg. (Közben négy saját verseskötete is napvilágot látott.) Kiváló munka- és harcostársra lelt Szenteleky Kornél személyében (sajnos ő is ismeretlen a magyar olvasók előtt). Nem hátrálnak meg a cenzúra, a közöny, a pénztelenség nehézségei elől. Lassan az olvasótábor is gyarapszik, míg végre, több kísérlet után, 1932-ben megjelenik a Kalangya című lap. Ennek szerkesztését és vezetését munkatársai veszik át; Csuka Zoltán 1933-ban Magyarországra telepszik, és Erdélyre költözik. (Erdélyt egyik első lakója.) Kész, országos tervekkel érkeznek: a hazai közvéleményt akarta tájékoztatni a kisebbségben élő magyarok irodalmáról,

az „egy égbolt alatt élő népek” egymásra utaltságáról. 1933-ban „Láthatár” címmel folyóiratot indít, „az összes magyar nyelvterületek irodalmi életének figyelője” alcímmel. 1946 nyarán megalakul a „Magyar-Jugoszláv Társaság”, melynek ügyvezető titkára lesz. 1947 őszétől Déli Csillag címmel új irodalmi kiadvány indul. Jugoszláv kapcsolatai miatt gyanús lesz: 15 évi börtönrre ítélik. Ebből öt évet le is tölt. Szabadulása után elsősorban a műfordításnak és a könyvtáralapításnak él. Megtanul macedónul és szlovénul is. Szinte nincs olyan tizenkilencedik – huszadi századi szerb, horvát, szlovén író vagy költő, akitől ne fordított volna magyarra valamilyen művet. Műfordításai és kötet szerkesztései mellett életművének kiemelkedő munkája: „A jugoszláv népek irodalmának története” című kötet, mely 1963-ban jelent meg. Számunkra külön érdekesség és érték, hogy szinte teljes műfordítói munkássága az érdeklődő házhoz kötődik. Álma, terve: olyan könyvtárat berendezni házában, amelyben a Magyarországon megjelenő délszláv és Jugoszláviában megjelent, illetve megjelenő magyar műveket gyűjtené egybe. 1976-ban megvalósult az álom: átadják a „Jószomszédság Könyvtárát”.

Falán Domonkos Béla szép domborműve hirdeti Madách időtálló szavait magyarul és szerbül: „Ember küzdj, és bízva bízzál!” „Bori se uzdajse!” 1984-ben fejezte be küzdelmes és lelkiileg, szellemileg gazdag életét. Intelmeit viszont meg kell fogadnunk: „Az egy égbolt alatt élő kis népeknek jobban meg kell ismerniük egymást, mert csak így juthatnak el egymás megbecsüléséhez és szeretetéhez is...”

(forrás: Jubileumi emlékkönyv, Csuka Zoltán Városi Könyvtár)

Majorné Bániczki Julianna

Kovács Sándorné bogácsi mesegyűjtése

A KOTLÓSSÁ VÁLT LÁNY

Volt egyszer egy lusta lány, de az olyan lusta volt, hogy egész nap csak a búbos kemence padkáján üldögélt volna legszívesebben. Ha valamit mégis csinált, hát abban sem volt semmi köszönet!

Történt egyik reggel, hogy az anyja ráparancsolt, tartsa szemmel a házat meg az aprójószágokat, amíg ők kukoricát kapálnak az apjával. Amikor elmentek, Böske, mint a jó gazda, csípőre tett kézzel szétnézett az udvaron. Gondolta: ennél mi sem könnyebb munka! Az aprójószág még ráér, először a házat nézi meg. Bement a pitvarba, s a stélázi felső polcán meglátta a tejes csuprot. Rögtön inni akart egy kortyot a reggel fejt tejből. Ágaszkodott érte, de csak nem tudta elérni. Ugrott egy nagyot, belekapaszkodott a csupor fülébe, megrántotta, de úgy, hogy az összes tej kidőlt a földre, de Böske ruhájára is jutott belőle bőven!

– Még jó, hogy a csupor nem tört össze! Jaj, csak anyám észre ne vegye!

Törte a fejét, hogy most mit csináljon az üres csuporral. Addig-addig járatta körbe a szemét, mígnem meglátta a liszteszsákokat. Innen már tudta, mit fog csinálni. A liszt is fehér, hát színültig önti a csuprot, így az anyja majd azt hiszi, hogy tej van benne.

– Most már eleget néztem a házat – mondta büszkén. – Kimegyek, és szétnézek az aprójószág körül is.

A tyúkok vígan kapingáltak az udvaron, az ólban csak egy volt, az is a kosárban ült. Böske azt gondolta, hogy a kotlós biztosan unatkozik egyedül, hát beszélgetni kezdett vele. Barátságos hangon faggatta, de az csak nem válaszolt neki. Ekkor mérges lett.

– Ebadta kotlósa! – kiáltotta. – Még csak nem is felelsz a barátságos szóra?

A hangos kiabálásra már a kotlós sem tudott békésen szunyókálni, haragosan kotkodácsolni kezdett.

– Elhallgass, te, mert nem lesz jó vége! – kiabálta Böske. De a tyúk nem hallgatott el. Kotkodácsolott egyre hangosabban, majd Böske szemének ugrott, tán ki is vájja, ha a lány félre nem ugrik.

Most már Böske sem hagyta magát! Fogott egy nagy botot, kergetni kezdte a kotlóst ki az ólból, meg sem álltak a kert végéig! Mikor jól elfáradtak, Böske próbálta visszacsalni a kotlóst a tojásra, hogy azok ki ne hüljenek, de a tyúk még messzebbre szaladt. A lány visszament az ólba, nézte a tojásokat, s az anyjára gondolt, aki biztosan veszekedni fog. Hát mit volt mit tennie! Mégsem hagyhatta kihűlni! Gondolta, majd ő maga ül rá a tojásokra, melengeti őket. Így is lett. Lassan telt az idő. Böske bókolt egyet-kettőt. Majd mint a kotlós, mély álomba merült ő is.

Estefelé jött haza az anyja meg az apja. Fáradtak, éhesek, szomjasak voltak. Az asszony ment be először a pitvarba. Levette a csuprot a stélázi polcáról, szájához emelte, hogy jól kortyoljon belőle. De tej helyett a liszt borult rá, azzal ragadt tele a szája, a ruhája meg csupa fehér lett. Köhögött, fuldoklott, rohant ki az udvarra.

– Víz, víz! – kiáltotta.

Az apa meghallotta a kiáltást, gyorsan leengedte a vedret a kútba, majd felhúzta, s adott az asszonynak inni, a maradékot meg az üresen kongó vályúba öntötte.

Jöttek a libák, a kacsák, a tyúkok, de még a kotlós is szomjas volt. Magához térve az asszony egyből gyanút fogott, amint meglátta:

– Mi lehet a tojásokkal?

No, szaladt gyorsan a tyúkól felé. Hát, uramfia! Látja ám, hogy Böske ott ül a kotlós helyén, és olyan édesen aluszik, hogy még a nyál is kicsordult a szája szélén. Szólongatta, de sehogy sem tudta felkelteni. Mérgesen elkiáltotta magát:

– Mit keresel a kotlós helyén, te?

Böske rémülten felugrott. Tudta, hogy anyja fenyítését nem kerülheti el, jobb lesz elszaladni! De csak szaladt volna, mert az összetört tojások a fenekéhez ragasztották a kosarat!

– Mekkora szégyen! Kotlós lett a lányom! – sápítózott az asszony.

Nem volt mit tennie, lefejtette Böskéről a kosarat. De azután úgy eltárgálta a lányt, hogy két hétig égett a helye!

Böske attól kezdve messziről elkerülte még a tyúkólat is, és eszébe se jutott többet a kotlós helyett a tojásokra ülni.

Vincze Lajos: Mámor-illat

Búcsúzunk BOGYÓTÓL

**Tarnócziné Barabás Irén:
Búcsú Vörös Józseftől**

Felsírt a régi Amati hegedű,
lelkünkben mély lobbanások gyúltak,
pacsirta dalának titkaival telt meg,
s tudtuk, a szép soha el nem múlhat.
Csukott szemhéjak mögött elmerült az elme,
ujjaid alatt a húrok hosszan zengtek,
zenéd mindig vonzott baráti szíveket,
mert megérintett dalaival minket.
Ismerted az élet minden apró titkát,
mindig tudtad, kinek mi az, ami fájhat,
nótáiddal sok örömet adtál,
s nem gondoltál azzal,
hogy az évek szállnak.
Vidd lelkeddel búcsúztató gondolatainkat,
szeretettel várnak kísérő angyalok,
kopogtass az égi ajtón bátran,
és mondd:
Megérkeztem. Én már otthon vagyok.

**Szabó Aida (Jampa drolma):
Bogyóhoz**

Át a kapun,
a kapun át,
újra...
Rég feledett úton baktatsz:
Tejúton tán,
vagy azon is túl,
hol összeáll a kép,
és születik a vég,
miről nincs tudomás,
hol a tudomány tótágast áll,
csak a hit indája sarjad.
Jöttél s mentél
fénybe, légbe,
tűzbe, vízbe, földbe...
Utazásodban szusszantál nálunk,
állad alatt Amati hegedűvel,
mindig derűvel fürdetted énünk
Ercsiben, Érden.
Most ég mezejéről trillázó pacsirta
hegedűd szava,
hozott-vitt-émlékek bánatot űző dala.
Kísér csillagok éneke,
könnyes szemek,
áztatott orcák.
Rázza a testet kesergő hiány,
és lüktet, kiált, önzőn a fáj
– de lassan sűrűsödik a csend.

**Szabó Imre:
Az öreg primás**

Száll, száll a pacsirta
Magasba, égbe fel,
Zengi lelkes dalát –
Csodásan énekel.

Így szól a hegedű
A mester kezében.
Hallgatni olyan jó,
Enyhülés a szívben.

Rezonálnak erre
A szívnek húrjai,
E gyönyörű dallam
Az Istent dicséri.

Boldogságban úszik,
Ki szívével is hallja,
Zengő muzsikája
Úgy elvarázsolja.

Sír, rí a hegedű
Édesen, keserűn,
Szívünk minden búja
S öröme benn feszül.

Úgy zeng az a négy húr,
Mint égi muzsika,
Könnye is kicsordul
Annak, ki hallgatja.

Boldogságot hozott
E vén primás közénk,
Hunyt szemekkel halljuk
A trillázó zenét.

Minden oly gyönyörű,
Sír-e avagy kacag,
Lelkünk húrjain is
Zeng az az édes hang.

Isten áldotta meg
E tehetségével,
A zenét kedvelők
Gyönyörűségére.

De most nagy útra ment
Ez az öreg primás,
Ahol minden oly szép,
És a zene is más.

Örök öröm van ott
És édes muzsika –
Játsszál, öreg primás,
Az Úr is hallgatja.

Dicsérd őt, s magasztald,
Zengjen a hegedűd,
Isten szeretetét
Te közvetítsd nekünk.

Boldog születésnapot, IRKA!

Ünnepekre azért van szükségünk, hogy megfényszeredjen a lelkünk: megállunk egy kicsit, összegezzük a történeteket, és erőt merítünk egymásból – feltöltődünk az elkövetkezendő feladatokra.

Az Irodalomkedvelők klubjának negyedévente megjelenő folyóiratát, a hároméves IRKA-t méltón köszönthettük: a **Diósi Szent Gellért Vegyeskar** színvonalas repertoárjával keretbe foglalta a műsort. Nagy megtiszteltetés volt számunkra, hogy egy ilyen, nemzetközileg elismert és arany minősítésű kórus, országos és külföldi fesztiválok gyakori szereplője elfogadta meghívásunkat... Csodálatos hangjuk nemcsak a zeneértő közönségre hatott elementáris erővel, de a laikus fülüket is meglebőriztette. Köszönjük **Szabó Katalin** karnagynak, hogy ilyen emlékeztető ajándékot kaptunk tőle.

Az ünnepélyes hangulatot **Habos László** verses köszöntője folytatta, **Szabó Aida** műve pedig az összetartozást, az egymásra utaltságot fejezte ki.

Büszkén (és hálás szívvel) olvastuk fel városunk jeles személyiségeinek köszöntő sorait, elismerő véleményét. A polgármester úr, **T. Mészáros András** például ezt írta rólunk:

„... Az IRKA közösséget teremtő erőnek használja az irodalmat... Hatás és kölcsönhatás szép egységében élnek tagjai... Az önkifejezés öröme, a lélek örömteli és olykor fájdalmas kitárulkozása, az alkotás igazán intim folyamának megmutatása azoknak, akik hasonló igényességgel élik az életüket... Érd városa büszke lehet arra, hogy ilyen lakói vannak. Mert egy város nemcsak akkor szépül, ha útjai, házai épülnek, hanem akkor is, és különösen akkor, ha lakóinak lelke épül...” **Dr. Kubassek János**, a Magyar Földrajzi Múzeum igazgatója szerint: „Az IRKA nem pusztán önkifejezés, hanem üzenet és ösztönzés... Kiadványai olyan értékeket hordoznak, amelyek méltóak nemcsak a kortársak, hanem az utókor figyelmére is... nem szabad hagynunk, hogy az anyagi javak hajszolása utáni kényszer kiölje belőlünk gyermekkori tündérműveinket...” **Bíró András** író, költő, Érd Díszpolgára lelki rokonságot érez velünk: „... Szerintem örülhetünk annak, hogy van egy kis közösség, amelynek vezetői nagy hozzáértéssel szerkesztik, azzal állítják össze a következő lapszámokat, törekedve a vers és próza egyensúlyára, s ügyelve arra, hogy írásával mindenki sorra kerüljön, s minél sokoldalúbban megmutathassa önmagát...” **Szedlacsek Emília**, a Szepes Gyula Művelődési Központ igazgatója erényeinket sorolja: „... A klub segíti az alkotófolyamat létrejöttét, mert feladatokkal inspirálja tagjait... tematikus versenyekkel, előadóestekkel, pályázatokkal... E közösségben jelen van az örök emberi kívánság, a társas élet iránti igény, ugyanakkor a másoknak örömet okozás és támogatás, az alkotó együttlét okozta érzelmi gazdagodás...” **Orlai Sándor**, az Érdi Lap szerkesztője kiemeli: „... Nem is igazából maga az írás az, ami fontos, hanem az olvasás, a művekkel való szembenézés... Az IRKA szerzői... azt hirdetik... hogy összejöhet egy olyan csoport, amelynek tagjai nem verekedni, szitkozódni, harcolni akarnak, hanem gondolatokat közvetítenek, értéket teremtenek... minden város köztársasága a lokálpatriotizmus, ami alkotó emberek nélkül nem jöhet létre...” **Bálint Edit**, az Érdi Újság munkatársa a tehetség, a korhatár és a művek mennyiségének kérdéséről fejtegeti: „... Az IRKA... sikerét nem azt határozza meg, mióta írnak a szerzői, hanem az, mennyire elkötelezettek az írott szó iránt...”

ha csupán kedvtelésből is írnak, nem jelenti azt, hogy nem születnek értékes művek tollaikból... S ad önbi-zalmat a félénk lelkeknek, ad reményt a reményteleneknek, kínál kiutat a megoldáskeresőnek, bátorságot és bizonyosságot a kételkedőnek...”

Megannyi kedves, szeretetteljes gondolat és biztatás. A vélemények egésze az IRKA két júniusi számában olvasható.

Most került sor a **születésnap pályázat** értékelésére: minden a hármas szám köré szerveződött: három képzőművészünk három-három alkotására kellett jelíges művet beadniuk a klubtagoknak, amelyeket az illetékesek véleményeztek, és díjaztak. Mindannyian kíváncsian vártuk, kik jelennek a versek, prózák mögött.

Bálint Imre festményének gondolata **Novákovicsné Tóth Icát** ihlette meg leginkább, aki boldogan vette át a Szívem fohásza c. képet. **Kreischer Nelly** megnyerte **Ilka Gábor** szobrát is, és **Kaposi Eszter** is az ő haikuját találta a legjobbnak.

A díjazott műveket **Horváth István** lelkész olvasta föl. Zengő orgánuma még gazdagabbá tette a mondanivalót. Aztán Istent dicsőítő éneke végigcsurgott az ereimen.

(Az összes beküldött írást fel fogjuk használni egy későbbi külön kötetben.)

Az **IRKA Irodalmi Díj** a mi legrangosabb elismerésünk. Verskategóriában az idén **PETRIK ISTVÁN** vehette át a díszes oklevelet és az emléklapoktetet. Prózakategóriában **PERGEL ANTAL**T díjazta a szakmai zsűri nyolc tagja, a nyertes diák pedig egy országosan elismert battai slammer lett, **HLINYÁNSZKY DOMONKOS** (a képen ilyen sorrendben vannak).

Az emléklapoktet **Kaposi Eszter** képzőművész munkája. A kerámiaművészet két kiemelkedő személyisége, a **SZÚCS házaspár** IRKA-logós dísztányérral lepette meg bennünket. Ezt, a Különszámot és oklevelet kaptak a klubban azok, akiknek szakmai munkája kiemelkedő: **Somfai István** (gratulálunk a helyi és az országos pedagógusnapi kitüntetéséhez is!), **Habos László** és **Szabó Aida**.

Szervező munkájáért **Győriné Hranycz Angélnak**, **Hegyváriné Havassy Valériának**, **Kreischer Nellynek**, **Temesi Évának** jár az óriási köszönet és a díszes, szemet gyönyörködtető oklevél (**M. Nagy Péter** kreativitását dicséri). **Wolf Katalin** és **Szabó György** (a Szepes Gyula Művelődési Központ munkatársai) egész éves technikai segítsége nélkül mozdulni nem tudnánk. Valójában itt minden dolgozónak köszönet jár, mert mi itt-hon vagyunk, és naponta kapunk támogatást.

A műsor záró részében **BOGYÓTÓL** búcsúztunk. **VÖRÖS JÓZSEF**, a Rajkó Zenekar egykori cigányprímása az ő háromszáz éves Amati hegedűjével sokszor megörvendezettett, megríkatott bennünket. Nem ment el, emlékeinkben, szívünkben itt maradt. Őrizzük zenéjét, felvételeit, képeit. **Tarnócziné Barabás Irénke** és **Szabó Aida** szép verssel köszöntötte meg, hogy megismerhettük őt. Megható volt, hogy a **Diósi Szent Gellért Vegyeskar** mélyen átértékelte veszteségünket, és az egyik dalt Bogyó emlékének szentelték. Aztán vidámabb hangulattal folytatták... Nemcsak ezért érdemelték meg a vastapsot.

Hatalmas csokitörténekből rengetegen kaptak, miután elfújtuk a három gyertyát.

A folytatás is méltó lesz hozzánk – ígérjük.

Daróci Lajosné
klubvezető

„EGY LÁNGOT ADOK, ÁPOLD, ADD TOVÁBB, ÉS GONDOZD HÍVEN”

Eredményhirdetés Ercsiben

Terített asztalokkal fogadnak bennünket az Eötvös József Művelődési Ház színháztermében. Nem érezni feszültséget, csak akkor kezdődik izgatott pusmogás, amikor a tévés kameraman megjelenik a felvevőgéppel és az állvánnyal – az egyik helyen arról beszélnek, hogy Szolnokról jöttek, mások a fővárosból, de vannak itt a Balatontól Debrecenig mindenhol, még Erdélyből is szép számmal. Nem csoda: országos mese-, vers- és prózaíró pályázatot hirdetett meg az Ercsiben működő irodalmi klub.

Reményünk egyre fogy, különösen mikor véletlenül rápillantottam az előre kikészített oklevelekre: sehol egy ismerős név... Legalább a zsűri tagjai nem nagyon idegenek, hiszen évente itt vagyunk az IRKÁ-sokkal.

Az elnök, **ifj. Bus István** újságíró így értékeli: „Állandó, biztos pont az életemben ez a pályázat. Jó érzés, hogy olyan, mint egy óriási klub, egyre növekszik, egyre messzebből jönnek pályázók. Mind több izgalmas művet, gyöngyszemet találunk.” Bár a főcím Reményik-műből van, az alcímek Radnóti Miklós verseiből vett idézetek: a felhívás szövege a költő halálának 70. évfordulója előtt szándékozik tisztelegni.

Hallgatva a díjazott alkotásokat, bizony, egyetértettünk a zsűri véleményével: magasra tették a mércét a jelentkezők mind témában, mind az érzelmek, gondolatok kifejezésében.

A Humánbizottság elnöke meg is jegyezte elégedetten: Ercsi jó hírnevét viszik mind szét az országban.

Vigyék is, amit mi már évek óta tudunk: igazi tehetségek élnek ebben a csöppnyi kis községben. A **Szabó Aida** által vezetett irodalmi klub pedig hozzáértő szakmaisággal, szeretettel fogja össze őket. Meglepetésünkre egy óriási tortát hoztak be, melyen a tűzijáték mellett az 5. évfordulóra utaló gyertya égett.

A Martonvásárból érkező zenészpáros (hegedűs és fuvolás) tovább fokozta az élményt.

Persze, hogy nyertek az IRKÁ-sok is! Nemcsak gyönyörű okleveleket, de dobogós helyezéseket is! **Habos László (Érd)** verse második lett, **Kovács F. István (Ercsi)** prózája pedig első!

Melyik irodalmi klubé a dicsőség?

Természetesen mindkettő – meg a boldogság is. Annál nagyobb volt az öröm, hogy szét lehetett osztani.

Daróci Lajosné
klubvezető

TARTALOM

Versek:

Petrik István, Kovács F. István, Temesi Éva	1
Novákovicsné Tóth Ica,	
Öri Eszter, Hlínýánszky Domonkos	2
Móczár Csaba, Lovrics Rebeka	3
Májér József, Fazekas Major Gizella, †Jáki Ferenc	4
Szabó Aida, Csigi Ádám, Szabó Imre	5
Karácsony István, Kósa Márta, Habos László	6
Szirják Györgyi, Kreischer Nelly, Magyar András	7
Tarnócziné Barabás Irén,	
Bíró András, Gróf Mária	8
Ács Valéria Mária, Beck Zoltán,	
Kissné Matkó Gabriella, Gábel Bettina	9

Diákírók:

Horváth Lilla, Vidák Réka	10
---------------------------	----

Haiku-oldal

11

Prózák:

Kovács F. István: Miska	12
Tiszaörsi Nagy Zoltán: Mese a hódokról	13
Novákovicsné Tóth Ica: Egy kéz a sötétből	14
Pergel Antal: Bódulat,	
Szabó I. Valéria: Két név	15
Habos László: Vervörös hold	17

Bemutakozás:

Novákovicsné Tóth Ica, Hlínýánszky Domonkos	18
Kávránné Szedmák Ilona, †Vincze Lajos	19

Tanulmány:

Majorné Bániczki Julianna: Csuka Zoltán	20
---	----

Kovács Sándorné bogácsi mesegyűjtése	21
--------------------------------------	----

Búcsúunk Bogyótól	22
-------------------	----

Beszámolók:

Boldog születésnapot, IRKA! (Daróci Lajosné)	23
Eredményhirdetés Ercsiben (Daróci Lajosné)	24

Illusztrációk:

Kávránné Szedmák Ilona	2,3,5,12,13,17
†Vincze Lajos	1,6,7,8,21

Érdi IRKA irodalmi-kulturális folyóirat • Megjelenik negyedévente a Poly-Art Alapítvány támogatásával • Felelős szerkesztő: Daróci Lajosné, tördelőszerkesztő: Habos László • A szerkesztőség levélcíme: Szepes Gyula Művelődési Központ 2030 Érd, Alsó u. 9. • E-mail: dalane@freemail.hu, haboslaci@freemail.hu • IRKA-logó: Mezőfi Virág • Nyomdai munkák: Progresso Print Kft. • Kiadja a Szepes Gyula Művelődési Központ • ISSN:2062-8048